

	כפירת דברים בשבועה"פ ושבועה"ע-	1
2	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	2
3	הא דאקשין אלא ראשונה אמאי הא קיימת שנייה. קשיא לן דהא הרבה הכהר במנון שיש עליו עדים פטור איתובג, י"מ הא קיימת שנייה קמן בב"ד, ול' נראה דשאנו עדות מפקdon דגב' פקdon כיוון דעתידי דמי'תי כפירת מן הוא והזודה דבעל דין עדיפא לה דלא ליצטריך דינה ודינה, אבל עדים ועדים מאין שנא אינהו מין, והוא דמקיש מינה לרבה בפרק שבועת הפקדון בדרך ק"ו פריך לה, י"ל דהר סוגיא לרבה היא, וכיוצא בה בקידושים (נ"א א) את וחמור הוא.	3
4	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	4
5	ואיכא למידק אשמעtin מאין קא מקשה במותני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהך מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת מתני' דהו שת' אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי' קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכינן לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפורה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתא אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	5
6	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	6
7	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	7
8	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	8
9	ואיכא למידק אשמעtin מאין קא מקשה במותני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהך מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת מתני' דהו שת' אליבא דרבבה cdrビナ דאמר כשי' קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכינן לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפורה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתא אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	9
10	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	10
11	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	11
12	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	12
13	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	13
14	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	14
15	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	15
16	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	16
17	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	17
18	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	18
19	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	19
20	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	20
21	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	21
22	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	22
23	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	23
24	הא קיימת שנייה אמר רבינה וכו'. וקשה דלקמן פ' שבועת הפקדון לא אצטיריך לאוקומא בנשותיהן גוססות אלא רבבה דאמר הכהר במלואה שיש לעלי' עדים פטור והא איתותב וחיב' אפי' בעין בודאי בכפירת דברים, ואייכא לפלאוגי בין היכא דקיימי' עדים קמן ובין היכא דליתנהו קמן. ונראה לי' דלא דמי' דבשבועת העדות לא חיב' תורה אלא היכא דהתבע נסוד על ידם הילך אינה נוהגת אלא בראים להיעד וכפירה בע"ד הילך כיוון דקיימת שנייה נמצאה שאינו מפסיד במה שלא העידו, אבל בשבועת הפקדון אינם תלוי בהפסד ממון אלא בשביל שנשבע לשקר הילך אפי'לו בכפירת דברים חיב'.	24
25	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	25
26	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	26
27	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	27
28	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	28
29	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	29
30	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	30
31	אבל כאן יש לדקדק לעלי' שהוא כתוב בתשובותיו לא תימא כפירה ולא כפירה על הכתיבה הוא חוזר אבל אי' כפירה לאחר כתיבה מפקין בהיא אורכתא אלא לא דיניין בהו כל עיקר כיוון שספר, וא"כ בכואן היא' מתח"י' בין העדים, אם בחיב' מודה עדות ליה לי', اي' בשאי' חיב' מודה הא איבטילא לה ההיא' אורכתא משעת כפירה ולמה' יתח"י'בו עדים, ולא מצין לאוקומה נמי בשספר מkeit' והודה במקצת דבאה נמי' כתוב הרוב ז"ל באotta תשובה בדטללה לה הרשאה ואין לו להסבירו על מה שספר, ולא עוד אלא מה שהודה אין נוון לו מושם דאמר ליה הנטע או רוכטה זו כיוון שספרתי במקצתה בטללה ואפי'לו מה שהודיע'ת' אי' נוון לך דלאו בעל דברים דידי' את, י"לadam השביע על העדים קודם שייתבענו לבעל דין וכפרו ואח' כתבעו והודה חיבין דעד כאן לא מספקא לנו בפ' הפקדון (ל"ז א') אלא	31
32	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	32
33	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	33
34	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	34
35	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	35
36	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	36
37	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	37

בממון שיש עליו עדים דכפירתם הוא דהא קיימי הני, אבל במשבע עדים כל זמן שלא הודה הלה ח"בין
1
דעביד איניש דכפר.
2

עוד נראה לי דכי אמרין לא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ דליך עדים אבל איך עדים וראה אף על פי
3
שהלה כופר, א"נ לא ראה והלה טוען לא היו דברים מעולם, וכ"ש בממון שיש עליו שטר, כיוון שעל פי עדים יתחייב
4
באוטו ממון לא מבטלה ההיא אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אבל היכא
5
דליך עדים לא מציא לאשבועיה ולא לאשתעוו" דינה אחרינה בהדייה משום דאורכתיה פסילא דמיחזי כשיקרא,
6
היליך הכא משום הци מיחזי סהדי דאי אותו ומסהדי אורכתיה שרירא וקיימה ומפיק ממונא, והשתא משום דכפירה
7
לא מציא לאפוקי ממונא ולא לאישתעוו" נמי דינא בהדייה כלל ומפסיד היליך מיחזי עדים, כנ"ל לפ"ד דעת רבינו
8
הגadol ז"ל, וכן נראין דברי הרוב רבי משה ז"ל שאמר בשם הגאון ז"ל, ולילשנא كما דנהרדע מתוקמא מתני'
9
בפקdon ולא כפירה בעידנא דאורכיה וההיא שעתה יכול להקדיש הוה וקנין, וכי כפירה בתר הци למורשה הוא
10
דכפער ומיחזי עדים.
11

חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד ב
12

ומיהו עוד יש לדקדק בעיקר שמועתינו לפי מש"כ הרוב אלפסי בתשו', שהוא ז"ל כתב דהא דאמר' לא כתיבין
13
אורכתא אמתלטלי דכפירה לאו דוקא דכפירה קודם כתיבת האורכתא אלא כל דכפירה בין קודם כתיבתה בין לאחר
14
כתביה אורכתא בטילא ואי בטילא משעת כפירה ולא דינין בה כל עיקר, ולא עד אלא אפילו כפר במקצת והודה
15
במקצת אין משבעין אותו על מה שבודה אינו נזון לו מפני שיכול לומר מאחר שכפרתי בה
16
נתבטלה ההרשאה ולאו בעל דברים דידי את, ואם כן היכי משכחת פיתרי להר שמעתא דידן ולמה יתחייבו עדים
17
אלו בכפירתן, דהיכי דמי אישחיב מודה עדות ל"ל, ואף' אינו מודה אי מלאה בשטר ומקיים הוא ושטר ביד זה
18
אפי' כפרו אין ח"בין דכפירתם בעילמא היא, דה"ל כאילו היו שתי כתבי עדים דכפירה הראשונה פטורה שהרי
19
מתקימת לו עדות בכת שנייה והכא נמי לא שנא דכפירתם בעילמא הוא הויל ושטרו ביד זה.
20

והרמב"ן ז"ל תירץ להעמיד דברי הרוב ז"ל דכי אמר' דלא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ בדליך עדים
21
אבל איך עדים וראה אף על פי שהלה כופר א"נ לא ראה והלה טוען להד"מ וכ"ש בממון שיש עליו שטר כיוון שע"פ
22
עדים יתחייב באותו ממון כתיבין אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אלו דברי
23
הרוב ז"ל, ולומר שיש להעמיד משנתינו באחד מכל הענינים הללו,
24

25

בעניין נוגע-
26

תלמוד בבלי מסכת נדה דף מט עמוד ב
27

מתני' כל הרואו לדzon דיני נפשות - רואו לדzon דיני ממונות, ויש שרואו לדzon דיני ממונות ואינו רואו לדzon דיני נפשות.
28

תוספות מסכת נדה דף נ עמוד א
29

ורבי מאיר היא - וא"ת אמר קאמר לאותו סומה וליג מתניתין אסתמא דסנהדרין (דף לב.) למא לאותו" אווב
30
ושונא דכשרין להיעיד ופסולין לדzon כדאמר בפרק זה בorer (שם כז:) לרבן דרבי יהודה ויל' דלא פסיקה ליה שהרי
31
כל העולם כשרין א"נ מתניתין ע"כ לא מיתוקם ארבנן דהא קטני כל הקשר לדzon כשר להיעיד והרי סומה בשתי
32
עינוי לרבן דכשר לדzon דהא לא מקשין ריבים לנגעים ואילו להיעיד פסול מאו ראה ואיפלו במא שראה קודם
33
נסתמא פסול להיעיד כדامر ביש נוחלין (ב"ב קכח). היה יודע לו עדות קודם שנסתמא ונסתמא פסול וא"ת בפרק
34
חזקת הבתים (שם דף מג.) דפרק וליסלקו בי תרי מיניהם ולידינו הא בפ' יש נוחלין שהבאתי פסול תחלתו בפסול
35

1   osofo b'kashrotot v'i tima l'don chshar tefi v'hotan kol chshar l'don chshar l'hud v'il d'mtaniyin mi'ri b'lahava kol chshar l'don
2   lahava chshar l'hud ma shirah makan v'lahava.

3   rambam halachot udot parak tuo halacha a

4   kol edot shetba hana'a la adam minha ainu mu'ad ba zeh ha'oz cmu'ad ul'atzmo, lefikr bni ha'ir shva me'urur le'urur
5   ul'hem b'merachz au b'rachov shel ur, ain achd m'bu'li ha'ir mu'ad b'dbar ze v'la d'na ad shislik azmo b'k'ni g'mor v'achr
6   cr' i'ud ao id'in.

7   rambam halachot tu'un v'netun parak ib halacha b

8   habia udim shahia dr' b'chazar zo shalsh shanim ao shshchora shalsh shanim hr'i zo chazka, tu'un b'ul hachzar amr' shma la a b
9   shkan ba b'iom v'belila ao shma alu shshchoro lahem la a shkanu ba b'iom v'belila hr'i zo tu'una, omrimim lmachzik ao tbia
10   udim shshnim alu gmurot b'iom v'belila ao h'stak, apilo ba'udim amr' lo shshchor v'ano drano ba b'iom v'belila
11   utu'n b'ul hachzar amr' ibiao udim shdrro ba b'iom v'belila, zrichin alu shshchoron la'hav'a raya shdrro ba tamid, zeh
12   hdaber talui b'hon v'ain talui b'te'una m'machzik cd'i shi'ido lo. +/h'shatgat ha'reab"d/ apilo ba'udim v'co' ud cd'i shi'ido lo.
13   a'v v'netnenu lo shshchor uc'la'.

14   id ram'a mascht b'ba b'tra da'f mag umod a

15   v'shamayin nami d'shotfin la matz' la'as'ohoi la haddi' ala b'midi d'mstak m'nia v'ko'no mido v'kabil ulia achroiot datia
16   m'chamta' v'la kabil ulia achroiot datia m'ulma. v'dok'a hic'a d'hoia tchilato v'shofo b'kashrot. c'gan d'zvona t'ro'ya
17   la'hoia midum m'ani'ish m'ulma v'nafek m'urur ul'yo d'hoia midum d'did'ha hoa, d'la li'zel ha'i shotf v'lissaid li
18   l'shotpifa d'ha'i midum d'ha'i m'ocer hoa d'hoia li'nu'ng b'udotno. ala hic'a d'mstak m'nia hoa li'na tchilato v'shofo
19   b'kashrot, d'ha'i mu'ikra b'sh'ut y'dua ci atidua li'na ha'i shadotaa li'na li'na s'hadotaa bg'ya' c'lin d'ac'mi
20   b'rashot m'ocer hoa ka'i, v'ha'st'aa nami b'sh'ut ha'g'da c'yon d'astak m'nia la'o nogu b'udotno hoa, h'lek' hoa li'na tchilato
21   v'shofo b'kashrot v'asher.

22   av'el hic'a d'hoia tchilato b'psilot, c'gan dati' la'as'ohoi li'na l'shotpifa d'mazben zvona dci zvona shotpifa l'tro'yo
23   zvona, v'ash'tach d'b'sh'ut y'dua b'psilot hoa af' ul'gab d'shofo b'kashrot psol cd'mibrr b'parak y'sh nochlin (l'kmn d'
24   k'ch u'a) gab' p'sol k'robo'i. **ופיסול נוגע בעדותנו נמי כפיסול קרובין דמי, דקי'יל אדם קרוב אצל עצמו.** v'la shkan
25   dh'tam s'htama k'amrin un' sh'taha tchilato v'shofo b'kashrot, v'mshmu d'ha'ci d'nia b'k'lo'ha anfp' d'psoli' udot. t'du
26   d'ha'i tuma d'milata m'som d'bein un' o'ra'ao y'du' am la y'gid sh'ha rao' le'udot b'na b'sh'ut y'dua v'ra'ea b'na
27   b'sh'ut ha'g'da. v'ha'i tuma'ci hic'i d'sh'ir b'shar p'solli hic'i nami sh'ir b'p'sol nogu b'udotno. v'ra'ea b'ro'ra m'ha'ia
28   dagarsin b'parak ha'ish m'kdash (k'ydoshin da'f m'g u'a) gab' ha'n sh'lach'ho ha'n u'di, v'ken bg'iroshin v'ken bd'ini m'monot
29   v'diy'kin' u'la mai k'sbar, ai k'sbar ha'mlo'ah at' ch'bi'ro b'udim cr'ir le'prru b'udim, v'mig'go d'ic'l'i l'mi'mer
30   pr'u'na amr' la'ho prru'. ala l'ulot k'a s'bar ha'mlo'ah at' ch'bi'ro b'udim ai' cr'ir le'prru b'udim, v'mig'go d'ic'l'i l'mi'mer
31   ah'daria l'lo'ha ic'l'in l'mi'mer pr'u'na l'mlo'ah. v'os'ek'na v'ha'st'aa d'tak'on r'ben sh'but ha'sot, m'shatb'ui ha'i udim d'ha'ib'na
32   li'na v'm'shatb'ui m'lo'ah d'la' sh'kel v'prru' li'na l'mlo'ah. d's'm d'c'yon d'tak'on r'ben sh'but ha'sot a'ye'ker li'na m'lo'ah
33   d'ha'i ai amr' ah'drina'na l'lo'ha m'chi'bi la'shatb'ui li'na sh'but ha'sot, ci amr' pr'u'na l'mlo'ah noga'nu b'udotno n'ina
34   dk'a p'sari n'psi'ho m'shatb'ui ha'sot v'amtol ha'ci la' mah'imanu. v'i s'd' d'gabi p'sol a' d'nu'nu ci ha'i s'of
35   b'kashrot af' ul'gab d'tchilato b'psilot nami ch'shr, ha'ca c'yon d'shatb'ui li'na l'lo'ha a'ip'ru la'ho m'nia lag'mar' v'mash'taa
36   ls'hado li'na l'mifteria m'lo'ah d'la' noga'nu b'udotno n'ina. ala la'o s'm d'c'yon d'tchilato b'psilot af' ul'gab d'shofo
37   b'kashrot p'sol. t'du nami d'ha'i ci mak'sin' ul'ha m'tani'at d'vni' ha'ir sh'negav s'far torah sh'la'ha d'tani' ul'ha ain d'ni'

בדיני אותה העיר ואין מביאין ראה מאński אותה העיר. וכך מקשין מינה עליה דشمואל אמר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולידון להו. ומדלא קא מקשין עליה מדקתי אין מביאין ראה מאński אותה העיר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולסחדו. ש"מ דגביע עדים מוד' שמואל דכי הויא תחולתו בפסולות אף על גב דסופן בכתירות פסולין. دائ' לא תימא הכי אדוקשי ליה דינין דלא איר' בהו שמואל הויא עדיף ליה לאקשווי. אלא משום דגביע עדים מוד' שמואל תחולתו ווסף בכתירות בעין, והכא גבי בני העיר שנגנבו ספר תורה שלחן כיוון דברענן סחד' דמסהדי דהאי גברא גנבה הוי לא תחולתו בפסולות. דההיא שעטה דאיתיתעד ליה לשדה דהאי גברא גנבה אכת' לא איסתלק מינה והוא אית' ליה חולקא בגואה, ואף על גב דאסתלק מינה בתר ה' והוא ליה סופו בכתירות פסול.

ר"י מגא"ש, ב"ב מב: ד"ה וمعدין –

אי קשיא לך היה דאמרין כל שתחילתו בפסולות ווסף בכתירות פסול, כי אמרין תחולתו בפסולות וא"ג דסופה בכתירות פסול היכא דהאי פסולותআתיה מחמת קרבנות או פסולות גזלן ומאי דדמי ליה פסולות בגופיה דסודה. אבל היכא דלית בה בסודה פסולות לא מחמת קרבנות ולא מחמת גזלנות אלא מחמת דקה מטוי ליה הנהה מסהדותיה הוא דלא מקבלין ליה לשודותיה כי מדחיא לה ההוא מינה מקבלין משום דמאן דטוי ליה הנהה מסהדותיה לאו בר עדות ניהו בההיא מילטה כל דהא ודאי לא מסהדי איניש לנפשיה וליכא עלייה שם עד כלל, דהא על פי שניים יקום דבר אמר רחמנא אלמא איניש לגבי נפשיה ליכא עלייה שם עד כלל כי היכי דתהי תחולתו בפסולות. והשתא דסליק נפשיה הוה עיקר העותות תחולתו ווסף בכתירות מיקרי אבל לגבי פיסול קרבנות או גזלנות כיוון דגופא אחרינה הוא דלא חז' לאסホדי עד פסול מיקרי הלך א"ג דמידח' ההיא קרבנות או ההוא גזלנות תחולתו בפסולות הוי ולא הוי כלום סהדותיה.

[מענין שהdagish רק פסול תחילתו בפסולות, ואילו בגמר יש ניסוח כפול: גם דרישת תחילתו בכתירות כתנאי להקשר העותות...ומודוייך ולשיטתו הוה].

תלמוד בבלי מסכת Baba Batra דף מה עמוד א

אי דאית ליה ארעה אחראית, עליה דידייה הדר! אי דלית ליה ארעה אחראית, מאי נפקא ליה מינה? לעולם דלית ליה ארעה אחראית, דאמר: לא ניחא דליהו לוה רשות ולא ישלם. סוף סוף לגבי איזך נמי לוה רשות ולא ישלם הווא! דאמר: להכى צבini לך שלא באחריות.

ר"י מגא"ש, ב"ב מה. ד"ה ולא –

לא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם. יש כאן לשאול היכי ח"שין ליה בעדות שקר כי היכי דלא להו לוה רשות ולא ישלם. והוא רשות דע שקר טפי חמיר ואלים מרשות דליהו רשות ולא ישלם? ולא עוד אלא דהא אשכחן דקראי רחמנא לעד שקר רשות דכתיב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, דהא אוקיינא בעדים זוממין הכתוב מדבר. דאמר עולא מנין לעדים זוממין מן התורה דכתיב והצדיקו את הצדיק וכו'. וכיון דקראי רחמנא לעד שקר רשות היכי ח"שין ליה דקה מסהדי עדות שקר כי היכי דלא להו רשות ולא ישלם?

וא"ת דהא דלא מקבלין סהדותיה לאו משום דח"ש' ליה דמכין לאסホדי עדות שקר הו, אלא משום דח"שין דילמא מינטא דעתיה בסהדותה, הא ליכא לומר היכי דכי ח"שין למינטא דעתיה ה"מ לגבי דינא שהוא דבר תלוי בראיית לב דaicא למימר דלא חז' זכותא למאן דסני וחובה למאן דרכיהם ליה. אבל גבי סהדא כיוון דהוא דבר התלו' בראיית העין מא' מינטא דעתאiacא. הילך ליכא למימר היכי.

ויש להסביר בשאלת זו דהא דאמרין דלא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם לא לצאת ידי' שמים הוא דלא ניחא ליה בהיכי. دائ' משום ידי' שמים, כיוון דלית ליה מיד' מאי אית' ליה למעבד. הוה ליה אונס ואונס רחמנא פטריה.

1	אלא האי דלא נicha ליה בהכי יצאת ידי הבריות הוא, דכיון דחזי ליה דלוה ולא ישלם קרו ליה רשע, משו"ה חישין שמא מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להוי גבייהו לוה רשע ולא ישלם. ולא איכפת ליה ברשע דעד שקר דהא לא ידעין אינשי אי אסחד עדות שקר או לא.
2	
3	
4	אי נמי יש להסביר דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דחישין עדות שקר הוא, אלא משום דכיון שלא נicha ליה למחיי לוה רשע ולא ישלם דاشתכח דקא מטי ליה הנאה מסהדותה, הויה ליה כמוון דמסהיד לנפשיה דלא מתקבלין מיניה. ולאו משום דחישין ליה בההוא סהדותא, אלא משום דלא מקרי עד כלל.
5	
6	
7	נוגע למפרע וኖגע בערער משפחה-
8	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כד עמוד א
9	זה פסול עדי של זה, וזה פסול עדי של זה, דברי רב מאיר, וחכמים אמרים: אימתי - בזמן שבמיא עליהן ראה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היי כשרין - אין יכול לפוסלן.
10	
11	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כד עמוד ב
12	אמר רב אלעזר: בבא הוא ואחר לפוסלן. - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! - אמר רב אחא בריה דרב איקא: כגן שקרא עליו ערער. - ערער דמאי? אילימה ערער דגזרנותא - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! אלא: ערער דגэм משפחה. רב מאיר סבר: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממילא קפסיל. ורבנן סבריו: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.
13	
14	
15	כי אתה רב דימי אמר רב יוחנן: מחולקת בשתי כי ת' עד'ם, דברי מאיר סבר: צריך לברר, ורבנן סבר: אין צריך לברר. אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן. אמרו לפני רבביامي ורב אס"י: אין שם אלא כת אחת, מהו? - אין שם אלא כת אחת? והאמרת: אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן! - אלא: נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, מהו? - אמר להן: כבר העידו עד'ם הראשונים. איך אדמרי, אמר רב אש"י: כבר העידו עד'ם הראשונים.
16	
17	
18	
19	ריש-
20	ריש"י מסכת סנהדרין דף כד עמוד ב
21	אמשפחה קמסהדי - ולאו משום האי לחודיה מסהדי, הלכך סהדותא אחרינא הוא, ולאו כנוגע בעדות דמי.
22	ריש"י מסכת סנהדרין דף כד עמוד ב
23	נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, לר' מאיר מהו, נהי דאין צריך לברר מכל מקום עכשו אין כאן עדות והויה ליה נוגע בעדות למפרע, או דילמא כי אסחד מיהא לאו נוגע בעדות הוה, דاكتי לא מצאו כת שנייה פסולה.
24	
25	כבר העידו הראשונים - (כת ראשונה) כשנמצא כת שנייה פסולה, כבר נתקבלה בנסיבות עדותן של אלו המעדין על הפסול, ועודין לא היה נוגע בעדות, ומאחר שנתקבלה בהכשר נאמני לפוסול את הראשונים, לשנה אחרינא:
26	
27	כבר העידו העדים הראשונים, כת ראשונה שהעידו בעדותן של בעלי דין ומהימן, דכיון דשניה פסולה تو לא mpsoli קמאי, דהוה ליה נוגע בעדות, ולשון ראשון נראה, מדנקט בהאי לשנה כבר העידו.
28	
29	ספר אור זרוע חלק ד פסקין סנהדרין סימן ט
30	ולא איתברר לי היכא דהוה רגיל למייר האי בעל דין דהא יעד גזלן הוא קודם קודם זה המעשה או מהימן. מיד' דהוה את"ח שאמורה בשעת מעשה. היכא שנוגע בדבר דלא מהימן ואם היה מודה ובא קודם המעשה מהימן. ולא
31	
32	איתברר לי נמי אי מפסיל האי עד לשאר עדויות. הואיל ועייר אסחדותה דהא לצורכו הוה לא מיפסיל על פי אפי'

לשאר עדיות או דילמא בשאר עדיות שאינו נוגע בדבר מיפור על פיו. מיהו גבי שתי כתתי עדים דפרישית בסמור
משמע שלא מיפור אפילו לעדות אחרות:

- 3 ש"ת הרא"ש כלל ג סימן יג
- 4 וכל זמן שלא נסתלקו כל הוצאה בטללה. כההיא דירושלמי שהביא רב אלפס ז"ל בפ"ק דמכות כתוב כל נסוי לב'
5 בני אדם והעדים כשרים לזה ופסולים לזה רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר כשר. [אמר ר' אלעזר: מתניתין מס' ע' 6 לרבי יוחנן: מה שניט' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטללה אף ג' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן
7 בטללה, ומניין אףלו מאה ת"ל עדים. וכן יש תשובה בספר אבי העדרי שבימי ארץ ישראל מעשה באחד שחילק נסוי
8 בתנתן שכיב מרע לכמה בני אדם כאחד בפניו עדים ושוב נמצא שהיו קרובים לא' ממקובל המתנה ובטל כל
9 המתנה מכח היירושלמי שהבאתי. ואני שאלתי דבר זה לרביינו מאיר ז"ל וכותב לי תשובה אבי העדרי מה שכתב
10 רבינו אפרים ובעל העיטור ז"ל והוסכים גם הוא שכל העדות בטללה. נאם הכותב אשר בן הר' ייחיאל ז"ל.
- 11 ש"ת הריב"ש סימן קסח
- 12 ועוד יש לומר שאפי' היה נוגע בדבר דבריהם והוא פסול להיות עד או דין עד שישטלק מן הזכות ההוא כדאמרין
13 בפרק חזקת (מ"ג) ולסלוקו כי תרי מינויו ולידיינה מ"מ אין הוצאה בטללה בשבייל זה שהרי שלשה עדים היו בה ודי
14 עדות בשנים הנשאים. ואין לומר זהה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה דכיון שאין פסולתו אלא מחמת
15 שהוא נוגע בעדות והוי כבעל דבר לא נצטרף עם האחרים כלל כדי שיבטל עדותן בצרופו. דבשלמא
16 אם היה קרוב או פסול מחמת פסול אחר היה אפשר לומר שיבטל עדותן בצרופו. וגם זה י"ל שכן שהוא עדות
17 בשטר הפסול חתום עצמו לאחר שנקשר השטר כמו"ש זה למפרשים ז"ל. אמנם בבעל דבר עצמו לא שייר למים
18 ביה לא עד ולא דין כיון שהוא בעל דין ולכך לא נצטרף עם האחרים. דהיינו נמי אמרין בפ"ק דמכות (וא"ו) גבי נמצא
19 אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה, דמתקין התרם ונרבנן רבע יציל הרוג יציל הווג יציל, ומתרכזין
20 במקיימי דבר הכתוב מדבר, ככלומר באוטן שאפשר להיות עדים אם הם פסולים פסולין האחרים בצרופו אבל הבעל
21 דבר עצמו לא חל עליו שם עדות כלל כדי שיצטרף עם האחרים ולפосלן בצרופו. ומטעם זה אמרו הראשונים ז"ל
22 דמשום הci אמרין בפרק חזקת (מג) גבי תננו מהנה לבני עיר דמנה סלוק שישטלקו שנים מחלקים ייעדו ולא
23 פסלין להו משום דברען תחלתו וטופה בכשרות. משום דקודם סלוקם כיון דהו בעלי דבר לא שייר בהו עדות כלל
24 ולא מיקרי עדים פסול'י וכי נסתלקו השთא הוא דהו עדים ותחלתו וטופה בכשרות הוא.
- 25 תוספות ר"ד מסכת Baba Batra דף מב עמוד ב
- 26 אף על גב דלאגי קרוב פלאי סהדותא אמר' אף על גב דלאגי קרוב לא מהימני לגביה רוחק מהימן לגביה דידי' דהוא
27 נוגע בעדות ומכוון להנאותו כי היכי לדידי' לא מהימני לי' לחבירי נמי לא מהימני דכל מי דמסהיד להנאותו מכיוון
28
- 29 של' יקרא נוג' אלא כשמתוכין להנאותו אבל בעבור קרובו גזירת מלך היא שלא נאמיןנו ואנו מאמינים אותו על הרחו'
30 אבל כשמי' על עצמו ועל אחר כמו שלעצמם אינם נאמנים גם על האחר אינו נאמן שכ' מה שאמ' מפני שמתוכין
31 להנאותו ואין אנו מאמינים אותו אף על הרחוק
- 32
- 33 פתיחי תשובה סימן לא'—לאור הש"ר נגד הראשונים ופוסקים בענין מדבר שקר תרחק-לגביה עד פסול שראה עדות
ולענין לשתק ולהניחו לישבעאמת- השווה קרוב, נוגע, ופסול רשות, ופסול דרבנן
- 34

	כפירת דברים בשבועה"פ ושבועה"ע-	1
2	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	2
3	הא דאקשין אלא ראשונה אמאי הא קיימת שנייה. קשיא לן דהא הרבה הכהר במנון שיש עליו עדים פטור איותגב, י"מ הא קיימת שנייה קמן בב"ד, ול' נראה דשאנו עדות מפקdon דגב' פקdon כיוון דעתידי דמי'תי כפירת מן הוא והוזאה דבעל דין עדיפא לה דלא ליצטריך דין ודינה, אבל עדים ועדים מאין שאינה מין, והוא דמקיש מינה לרבה בפרק שבועת הפקdon בדרך ק"ו פריך לה, י"ל דרך סוגיא לרבה היא, וכיוצא בה בקידושים (נ"א א) את וחמור הוא.	3
4	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	4
5	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלא משמע לקמן בפרק שבועת הפקdon שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותוב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבوع ממון ואף' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותוב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותוב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	5
6	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	6
7	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	7
8	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	8
9	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלא משמע לקמן בפרק שבועת הפקdon שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビナ דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותוב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבוע ממון ואף' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותוב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותוב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	9
10	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	10
11	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	11
12	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	12
13	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	13
14	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	14
15	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	15
16	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	16
17	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	17
18	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	18
19	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	19
20	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	20
21	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	21
22	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	22
23	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	23
24	הא קיימת שנייה אמר רבינה וכו'. וקשה דלקמן פ' שבועת הפקdon לא אצטיריך לאוקומא בנשותיהן גוססות אלא רבבה דאמר הכהר במלואה שיש לעלי' עדים פטור והא איתותוב וחיב' אפי' בעין בודאי בכפירת דברים, ואייכא לפלאג' בין היכא דקיימי' עדים קמן ובין היכא דליתנהו קמן. ונראה לי' דלא דמי' דבשבועת העדות לא חיב' תורה אלא היכא דהתבע נסוד על ידם הילך אינה נוהגת אלא בראים להיעד וכפירה בע"ד הילך כיוון דקיימת שנייה נמצאה שאינו מפסיד במה שלא העידו, אבל בשבועת הפקdon אינו תלוי בהפסד ממון אלא בשביל שנשבע לשקר הילך אפי'לו בכפירת דברים חיב'.	24
25	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	25
26	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	26
27	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	27
28	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	28
29	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	29
30	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	30
31	אבל כאן יש לדקדק לעלי' שהוא כתוב בתשובותיו לא תימא כפירה ולא כפירה על הכתיבה הוא חוזר אבל אי' כפירה לאחר כתיבה מפקין בהיא אורכתא אלא לא דינין בהו כל עיקר כיוון שספר, וא"כ בכואן היא' מתח"ב' בין העדים, אם בשחיב' מודה עדות ליה לי', اي' בשאי' חיב' מודה הא איבטילא לה ההיא' אורכתא משעת כפירה ולמה' יתח"ב' עדים, ולא מצין לאוקומה נמי בשספר מkeit' והודה במקצת דבאה נמי' כתוב הרוב ז"ל באotta תשובה בדטללה לה הרשאה ואין לו להסבירו על מה שספר, ולא עוד אלא מה שהוזאה אין נתן לו מושם דאמר ליה הנטע או רוככתא זו כיוון שספרתי במקצתה בטללה ואפי'לו מה שהוזאה אי' נתן לך דלאו בעל דברים דידי' את, י"לadam השביע על העדים קודם שייתבענו לבעל דין וכפרו ואח"כ תבעו והודה חיבין דעד כאן לא מספקא לנו בפ' הפקdon (ל"ז א') אלא	31
32	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	32
33	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	33
34	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	34
35	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	35
36	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	36
37	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	37

בממון שיש עליו עדים דכפירתם הוא דהא קיימי הני, אבל במשבע עדים כל זמן שלא הודה הלה ח"בין
1
דעביד איניש דכפר.
2

עוד נראה לי דכי אמרין לא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ דליך עדים אבל איך עדים וראה אף על פי
3
שהלה כופר, א"נ לא ראה והלה טוען לא היו דברים מעולם, וכ"ש בממון שיש עליו שטר, כיוון שעל פי עדים יתחייב
4
באוטו ממון לא מבטלה ההיא אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אבל hicca
5
דליך עדים לא מציא לאשבועיה ולא לאשתעוו" דינה אחרינה בהדייה משום דאורכתיה פסילא דמיחזי כשיקרא,
6
היליך הכא משום הכא מיחזי סהדי דאי אותו ומסהדי אורכתיה שרירא וקיימה ומפיק ממונא, והשתא משום דכפירה
7
לא מציא לאפוקי ממונא ולא לאישתעוו" נמי דינא בהדייה כלל ומפסיד היליך מיחזי עדים, כנ"ל לפי דעת רבינו
8
הגadol ז"ל, וכן נראין דברי הרוב רבי משה ז"ל שאמר בשם הגאון ז"ל, ולילשנא كما דנהרדע מתוקמא מתני'
9
בפקdon ולא כפירה בעידנא דאורכיה וההיא שעתה יכול להקדיש הוה וקנין, וכי כפירה בתר הכא למורה הוא
10
דכפר ומיחזי עדים.
11

חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד ב
12

ומיהו עוד יש לדקדק בעיקר שמוועתינו לפי מש"כ הרב אלפסי בתשו', שהוא ז"ל כתב דהא דאמר' לא כתיבין
13
אורכתא אמתלטלי דכפירה לאו דוקא דכפירה קודם כתיבת האורכתא אלא כל דכפירה בין קודם כתיבתה בין לאחר
14
כתביה אורכתא בטילא ואי בטילא משעת כפירה ולא דינין בה כל עיקר, ולא עד אלא אפילו כפר במקצת והודה
15
במקצת אין משבעין אותו על מה שזהודא אינו נזון לו מפני שיכול לומר מאחר שכפרתי בה
16
נתבטלה ההרשאה ולאו בעל דברים דידי את, ואם כן היכי משכחת פיתרי להר שמעטה דידן ולמה יתחייבו עדים
17
אלו בכפירתן, דהיכי דמי אישחיב מודה עדות ל"ל, ואף' אינו מודה אי מלאה בשטר ומקיים הוא ושטר ביד זה
18
אפי' כפרו אין ח"בין דכפירתם בעילמא היא, דה"ל כאילו הוי שתי כתבי עדים דכפירה הראשונה פטורה שהרי
19
מתקימת לו עדות בכת שנייה והכא נמי לא שנא דכפירתם בעילמא הוא הויל ושטרו ביד זה.
20

והרמב"ן ז"ל תירץ להעמיד דברי הרוב ז"ל דכי אמר' דלא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ בדליך עדים
21
אבל איך עדים וראה אף על פי שהלה כופר א"נ לא ראה והלה טוען להד"מ וכ"ש בממון שיש עליו שטר כיוון שע"פ
22
עדים יתחייב באותו ממון כתיבין אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אלו דברי
23
הרוב ז"ל, ולומר שיש להעמיד משנתינו באחד מכל הענינים הללו,
24

25

בעניין נוגע-
26

תלמוד בבלי מסכת נדה דף מט עמוד ב
27

מתני' כל הרاوي לדzon דיני נפשות - ראיו לדzon דיני ממונות, ויש שראיו לדzon דיני ממונות ואינו ראיו לדzon דיני נפשות.
28

תוספות מסכת נדה דף נ עמוד א
29

ורבי מאיר היא - וא"ת אמר קאמר לאותו סומה וליג מתניתין אסתמא דסנהדרין (דף לב). למא לאותו" אווב
30
ושונא דכשרין להיעיד ופסולין לדzon כדאמר בפרק זה בorer (שם כז:) לרבן דרבי יהודה ויל דלא פסיקה ליה שהרי
31
כל העולם כשרין א"נ מתניתין ע"כ לא מיתוקמא כרבנן דהא קטני כל הכלש לדzon כשר להיעיד והרי סומה בשתי
32
עינוי לרבן דכשר לדzon דהא לא מקשין ריבים לנגעים ואילו להיעיד פסול מאו ראה ואיפלו במא שראה קודם
33
נסתמא פסול להיעיד כדامر ביש נוחלין (ב"ב קכח). היה יודע לו עדות קודם שנסתמא ונסתמא פסול וא"ת בפרק
34
חזקת הבתים (שם דף מג.) דפרק וליסלקו בי תרי מיניהם ולידינו הא בפ' יש נוחלין שהבאתי פסול תחלתו בפסול
35

1   1   osofo b'kashrotot v'i tima l'don chshar tefi v'hotan kol chshar l'don chshar l'hud v'il d'mtaniyin mi'ri b'lahava kol chshar l'don
2   2   lahava chshar l'hud ma shirah makan v'lahava.

3   3   rambam halachot udot parak tuo halacha a

4   4   kol edot shetba hana'a la adam minha ainu mu'ad ba zeh ha'oz cmu'ad ul'atzmo, lefikr bni ha'ir shva me'urur le'urur
5   5   ul'hem b'merachz au b'rachov shel ur, ain achd m'bu'li ha'ir mu'ad b'dbar ze v'la'an d'na ad sh'shalik azmo b'k'ni g'mor v'achr
6   6   ker i'ud ao id'in.

7   7   rambam halachot tu'en v'netun parak ib halacha b

8   8   habia udim shahia dr b'chazar zo shalsh shanim ao shshchora shalsh shanim harri zo chazka, tu'en b'el ha'chazar v'amer shma la a b
9   9   shkan ba b'iom v'belila ao shma alu shshchoro lahem ala shkanu ba b'iom v'belila harri zo tu'una, omrimim lmachzik ao tbia
10   10   udim shshnim alu gmurot b'iom v'belila ao h'stak, afi'o b'ao udim v'ameru lto shshchor v'ano drano ba b'iom v'belila
11   11   tu'en b'el ha'chazar v'amer ybi'ao udim shdrro ba b'iom v'belila, zrichin alu shshchoron la'hav'a raya shdrro ba tamid, zeh
12   12   h'daber talui b'hon v'ain talui b'te'una m'machzik cdi shi'ido lo. +/h'shatgat ha'reab"d/ afi'o b'ao udim v'co' ud cdi shi'ido lo.
13   13   a'a v'netnenu lo shshchor uc'l.

14   14   id ram'a m'sacta b'ba' batra d'f mag umod a

15   15   shmu'in n'mi d'shotfin la matz' la'as'ho'ei la haddi' ala b'midi d'mstak m'mina v'ko'no mido v'k'b'il ulia achroiot datia
16   16   m'chmatia v'la k'b'il ulia achroiot datia m'ulma. v'dok'a ha'ic'a d'ho'ia tchilato v'sofu b'kashrot. c'gan dz'vona t'ro'ya
17   17   la'ho'ia mid'um m'ani'sh m'ulma v'nafek m'urur ul'yo'ia d'ha'oz mid'um d'did'ya ha'oi, d'la li'zil ha'i shotf v'lisheid la
18   18   ls'hotp'ha d'ha'oi mid'um d'ha'oi m'oc'er ho'ia d'ho'ia li'nu noga' b'udotno. ala ha'ic'a d'mstak m'mina ho'ia li'na tchilato v'sofu
19   19   b'kashrot, d'ha'oi mu'ikra b'sh'ut y'd'ya ci atidua' li'ha ha'i shadotaa li'li'ha s'had'a z'kotaa b'goya' k'lel d'ac'mi
20   20   br'shot m'oc'er ho'ia ka'i, v'ha'sta'a n'mi b'sh'ut ha'g'da ci'on d'astak m'mina la'o noga' b'udotno ha', h'lek' ho'ia li'na tchilato
21   21   v'sofu b'kashrot v'asher.

22   22   abel ha'ic'a d'ho'ia tchilato b'psilot, c'gan dati' la'as'ho'ei li'la ls'hotp'ha d'mazben z'vona dci z'vona shotp'ha t'ro'ya
23   23   z'vona, v'ash'tach d'b'sh'ut y'd'ya b'psilot ho'af ul'gab d'sofu b'kashrot psol cd'mib'r parak y'sh no'chlin (l'kmn d'f
24   24   k'ch u'a) gab'i p'sol k'ro'bi. **ופיסול נוגע בעדותנו נמי כפיסול קרובין דמי, דקי'יל אדם קרוב אצל עצמו.** v'ch
25   25   d'hatam s'htama k'amrin un d'shat'ha tchilato v'sofu b'kashrot, v'mishmu' d'ha'ci d'nia b'k'loha anf' d'psol' udot. t'du
26   26   d'ha' tuma d'milata m'som d'be'uin ud o'reha o' y'du am la y'gid sh'ya' rao' le'udot b'ni b'sh'ut y'd'ya v'ra'ya b'ni
27   27   b'sh'ut ha'g'da. v'ha'i tuma' ci ha'ic'i d'sh'ir b'shar p'sol' ha'ci n'mi sh'ir b'p'sol' noga' b'udotno. v'ra'ya b'ro'ra m'maha'ia
28   28   d'grosin parak ha'is m'kd'sh (k'ydoshin d'f m'g u'a) gab'i ha'chon shlo'chim ha'chon u'di'udi' v'k'girushim v'k'bdini m'monot
29   29   v'di'k'jin u'la mai' k'sp'ar, ai s'p'ar ha'ml'ah at' ch'bitro b'udim cz'rik l'p'renu b'udim, v'mig'zo d'k'li l'mi'mar
30   30   p'reuna'ha amar la'ho p'renu. ala l'u'olim ka s'p'ar ha'ml'ah at' ch'bitro b'udim ain cz'rik l'p'renu b'udim, v'mig'zo d'k'li l'mi'mar
31   31   ah'daria l'lo'ha ic'lin l'mi'mar p'reuna'ha m'mola. v'os'ek'na v'ha'sta'a d'tak'on r'ben sh'but ha'sot, m'shatb'ui ha'ni' ud'rim d'ha'ib'na
32   32   li'ha v'm'shatb'ui m'lo'ha d'la sh'kel v'p'reu li'ha l'lo'ha m'mola. d's'm d'ci'on d'tak'on r'ben sh'but ha'sot a'ye'ker li'ha m'lo'ha m'maca.
33   33   ha'oi amri' ah'drina'ha l'lo'ha m'ch'ib'i la'shatb'ui li'ha sh'but ha'sot, ci amri' p'reuna'ha m'lo'ha noga' b'udotno ni'ha
34   34   d'ka p'sari n'psi'yo m'shatb'ui ha'sot v'amtol ha'ci la' m'mina. v'i s'd d'gab'i psol' a' d'nu'g' u'li' so'po
35   35   b'kashrot af' ul'gab d'tchilato b'psilot n'mi ch'sr, ha'ca ci'on d'shatb'uo li'ha l'lo'ha a'ip'tru la'ho m'mina l'g'mar v'mash'ta
36   36   ls'had'uo li'ha l'mif'tria m'mola d'la'o noga' b'udotno ni'ha. ala la'o s'm d'ci'on d'tchilato b'psilot af' ul'gab d'sofon
37   37   b'kashrot p'sol'. t'du n'mi d'ha'oi ci mak'sin' u'li' m'taniyata d'vni' ha'ir sh'ngav' s'p'ar torah sh'lon' d'tani' u'la ain d'ni'

בדיני אותה העיר ואין מביאין ראה מאński אותה העיר. וכך מקשין מינה עליה דشمואל אמר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולידון להו. ומדלא קא מקשין עליה מדקתי אין מביאין ראה מאński אותה העיר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולסחדו. ש"מ דגביע עדים מוד' שמואל דכי הויא תחולתו בפסולות אף על גב דסופן בכתירות פסולין. Да' לא תימא הci אדакשי ליה דינין דלא איר' בהו שמואל, מעדים דאי'ר' בהו שמואל הויא עדיף ליה לאקשי'. אלא משום דגביע עדים מוד' שמואל תחולתו ווסף בכתירות בעין, והכא גבי בני העיר שנגנבו ספר תורה שלחן כיוון דברענן סחד'י דמסהדי דהאי גברא גנבה הוי לא תחולתו בפסולות. דההיא שעטה דאיתיתעד ליה לשחאד דהאי גברא גנבה אכת' לא איסתלק מינה והוא אית' ליה חולקא בגיה, ואף על גב דאסתלק מינה בתר הci והוא ליה סופו בכתירות פסול.

ר"י מגא"ש, ב"ב מב: ד"ה וمعدין –

אי קשיא לך הhai דאמرين כל שתחילתו בפסולות ווסף בכתירות פסול, כי אמרין תחולתו בפסולות וא"ג דסופה בכתירות פסול היכא דהאי פסולות אתיא מחמת קרבנות או פסולות גזלן ומאי דדמי ליה פסולות בגופיה דסחאד. אבל היכא דלית ביה בסחאד פסולות לא מחמת קרבנות ולא מחמת גזלנות אלא מחמת דקה מטוי ליה הנהה מסהדותיה הויא דלא מקבלין ליה לשחותה כי מדחיא לה ההוא מניה מקבלין משום דמאן דטוי ליה הנהה מסהדותיה לאו בר עדות ניהו בההיא מילטה כל דהא ודאי לא מסהדי איניש לנפשיה וליכא עליה שם עד כלל, דהא על פי שניים יקום דבר אמר רחמנא אלמא איניש לגבי נפשיה ליכא עליה שם עד כלל כי היכי דתהי תחולתו בפסולות. והשתא דסליק נפשיה הוה עיקר העות תחולתו ווסף בכתירות מיקרי אבל לגבי פיסול קרבנות או דגזרנות כיוון דגופא אחרינה הוא דלא חז' לאס蒿די עד פסול מיקרי הלך א"ג דמידח' ההיא קרבנות או ההוא גזלנות תחולתו בפסולות הוי ולא הוי כלום סהדותה.

[מענין שהdagish רק פסול תחילתו בפסולות, ואילו בגמר יש ניסוח כפול: גם דרישת תחילתו בכתירות כתנאי להקשר העות...ומודיק ולשיטתו הוה].

תלמוד בבלי מסכת Baba בתרא דף מה עמוד א

אי דאית ליה ארעה אחראית, עליה דידייה הדר! אי דלית ליה ארעה אחראית, מאי נפקא ליה מינה? לעולם דלית ליה ארעה אחראית, דאמר: לא ניחא דליהו לוה רשות ולא ישלם. סוף סוף לגבי איזיך נמי לוה רשות ולא ישלם הווא! דאמר: להכii צבini לך שלא באחריות.

ר"י מגא"ש, ב"ב מה. ד"ה ולא –

לא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם. יש כאן לשאול היכי ח"שין ליה בעדות שקר כי היכי דלא להו לוה רשות ולא ישלם. והוא רשות דע שקר טפי חמיר ואלים מרשות דליהו רשות ולא ישלם? ולא עוד אלא דהא אשכחן דקראי' רחמנא לעד שקר רשות דכתיב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, דהא אוקיינא בעדים זוממין הכתוב מדבר. דאמר עולא מנין לעדים זוממין מן התורה דכתיב והצדיקו את הצדיק וכו'. וכיון דקראי' רחמנא לעד שקר רשות היכי ח"שין ליה דקה מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להו רשות ולא ישלם?

וא"ת דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דח"ש' ליה דמכין לאס蒿די עדות שקר הו, אלא משום דח"שין דילמא מינטא דעתיה בסהדותה, הא ליכא לומר היכי דכי ח"שין למינטא דעתיה ה"מ לגבי דינא שהוא דבר תלוי בראיית לב דaicא למימר דלא חז' זכותא למאן דסני וחובה למאן דרכיהם ליה. אבל לגבי סחאד כיוון דהוא דבר התלו' בראיית העין מא' מינטא דעתא איכא. הילך ליכא למימר הci.

ויש להסביר בשאלת זו דהא דאמرين דלא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם לא לצאת ידי' שמי' הו דלא ניחא ליה בהci. دائ' משום ידי' שמי', כיוון דלית ליה מיד' מא' אית' ליה למעבד. הויה ליה אונס ואונס רחמנא פטריה.

1	אלא האי דלא נicha ליה בהכי יצאת ידי הבריות הוא, דכיון דחזי ליה דלוה ולא ישלם קרו ליה רשע, משו"ה חישין שמא מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להוי גבייהו לוה רשע ולא ישלם. ולא איכפת ליה ברשע דעד שקר דהא לא ידעין אינשי אי אסחד עדות שקר או לא.
2	
3	
4	אי נמי יש להסביר דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דחישין עדות שקר הוא, אלא משום דכיון שלא נicha ליה למחיי לוה רשע ולא ישלם דاشתכח דקא מטי ליה הנאה מסהדותה, הויה ליה כמוון דמסהיד לנפשיה דלא מתקבלין מיניה. ולאו משום דחישין ליה בההוא סהדותא, אלא משום דלא מקרי עד כלל.
5	
6	
7	נוגע למפרע וኖגע בערער משפחה-
8	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד א
9	זה פסול עדי של זה, וזה פסול עדי של זה, דברי רב מאיר, וחכמים אמרים: אימתי - בזמן שבמיא עליהן ראה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היי כשרין - אין יכול לפוסלן.
10	
11	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
12	אמר רב אלעזר: בבא הוא ואחר לפוסלן. - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! - אמר רב אחא בריה דרב איקא: כגן שקרא עליו ערער. - ערער דמאי? אילימה ערער דגזרנותא - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! אלא: ערער דגэм משפחה. רב מאיר סבר: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממילא קפסיל. ורבנן סבריו: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.
13	
14	
15	כי אתה רב דימי אמר רב יוחנן: מחולקת בשתי כת' עד'ם, דברי מאיר סבר: צריך לברר, ורבנן סבר: אין צריך לברר. אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן. אמרו לפני רב'iامي ורב אס': אין שם אלא כת אחת, מהו? - אין שם אלא כת אחת? והאמרת: אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן! - אלא: נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, מהו? - אמר להן: כבר העידו עד'ם הראשונים. איך דאמר, אמר רב אש'י: כבר העידו עד'ם הראשונים.
16	
17	
18	
19	ריש'
20	ריש' מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
21	אמשפחה קמסהדי - ולאו משום האי לחודיה מסהדי, הלך סהדותא אחרינא הוא, ולאו כנוגע בעדות דמי.
22	ריש' מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
23	נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, לר' מאיר מהו, נהי דאין צריך לברר מכל מקום עכשו אין כאן עדות והויה ליה נוגע בעדות למפרע, או דילמא כי אסחד מיהא לאו נוגע בעדות הוה, דاكت' לא מצאו כת שנייה פסולה.
24	
25	כבר העידו הראשונים - (כת ראשונה) כשנמצא כת שנייה פסולה, כבר נתקבלה בנסיבות עדותן של אלו המעדין על הפסול, וудין לא היה נוגע בעדות, ומאחר שנתקבלה בהכשר נאמני לפוסל את הראשונים, לשנה אחרינא:
26	
27	כבר העידו העדים הראשונים, כת ראשונה שהעידו בעדותן של בעלי דין ומהימן, דכיון דשניה פסולה تو לא mpsoli קמא, דהוה ליה נוגע בעדות, ולשון ראשון נראה, מדנקט בהאי לשנה כבר העידו.
28	
29	ספר אור זרוע חלק ד פסק' סנהדרין סימן ט
30	ולא איתברר לי היכא דהוה רגיל למייר האי בעל דין דהא יעד גזלן הוא קודם קודם זה המעשה או מהימן. מיד' דהוה את'ח שאמרה בשעת מעשה. היכא שנוגע בדבר דלא מהימן ואם היה מודה ובא קודם קודם המעשה מהימן. ולא איתברר לי נמי אי מפסיל האי עד לשאר עדויות. הואיל ועייר אסחדותה דהא לזכורכו הוה לא מיפסיל על פי אפי'
31	
32	

לשאר עדיות או דילמא בשאר עדיות שאינו נוגע בדבר מיפור על פיו. מיהו לגבי שתי כתתי עדים דפרישית בסמור
משמע שלא מיפור אפילו לעדות אחרות:

3 ש"ת הרא"ש כלל ג סימן יג

4 וכל זמן שלא נסתלקו כל הוצאה בטללה. כההיא דירושלמי שהביא רב אלפס ז"ל בפ"ק דמכות כתוב כל נסוי לב'
5 בני אדם והעדים כשרים לזה ופסולים לזה רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר כשר. [אמר ר' אלעזר: מתניתין מס' ע'
6 לרבי יוחנן: מה שניט' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטללה אף ג' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן
7 בטללה, ומניין אפילו מאה ת"ל עדים. וכן יש תשובה בספר אבי העדרי שבימי ארץ ישראל מעשה באחד שחילק נסוי
8 בתנתן שכיב מרע לכמה בני אדם אחד בפניו עדים ושוב נמצא שהיו קרובים לא' ממקובל המתנה ובטל כל
9 המתנה מכח היירושלמי שהבאתי. ואני שאלתי דבר זה לרביינו מאיר ז"ל וכותב לי תשובה אבי העדרי מה שכתב
10 רבינו אפרים ובעל העיתור ז"ל והוסכים גם הוא שכל העדות בטללה. נאם הכותב אשר בן הר' ייחיאל ז"ל.

11 ש"ת הריב"ש סימן קסח

12 ועוד יש לומר שאפי' היה נוגע בדבר דבריהם והוא פסול להיות עד או דין עד שישטלך מן הזכות ההוא כדאמרין
13 בפרק חזקת (מ"ג) ולסלוקו כי תרי מינויו ולידיינה מ"מ אין הוצאה בטללה בשבייל זה שהרי שלשה עדים היו בה ודי
14 עדות בשנים הנשאים. ואין לומר זהה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה דכיון שאין פסולתו אלא מחמת
15 שהוא נוגע בעדות והוא כבעל דבר לא נצטרף עם האחרים כלל כדי שיבטל עדותן בצרופו. דבשלמא
16 אם היה קרוב או פסול מחמת פסול אחר היה אפשר לומר שיבטל עדותן בצרופו. וגם זה י"ל שכן שהוא עדות
17 בשטר הפסול חתום עצמו לאחר שנקשר השטר כמו"ש זה למפרשים ז"ל. אמנם בבעל דבר עצמו לא שייר למים
18 ביה לא עד ולא דין כיון שהוא בעל דין ולכך לא נצטרף עם האחרים. דהיינו נמי אמרין בפ"ק דמכות (וא"ו) לגבי נושא
19 אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה, דמתקין התרם ונרבנן רבע יציל הרוג יציל הווג יציל, ומתרכזין
20 במקיימי דבר הכתוב מדבר, ככלומר באוטן שאפשר להיות עדים אם הם פסולים פסולין האחרים בצרופו אבל הבעל
21 דבר עצמו לא חל עליו שם עדות כלל כדי שיצטרף עם האחרים ולפосלו בצרופו. ומטעם זה אמרו הראשונים ז"ל
22 דמשום היכי אמרין בפרק חזקת (מג) לגבי תנו mana לבני עיר דמנה סלוק שישטלך שנים מחלקים ייעדו ולא
23 פסלין להו משום דברען תhalbתו וטופו בכשרות. משום דקודם סלוקם כיון דהו בעלי דבר לא שייר בהו עדות כלל
24 ולא מיקרי עדים פסול'י וכי נסתלקו השתה הוא דהו עדים ותhalbתן וטופו בכשרות הוא.

25 תוספות ר"ד מסכת Baba Batra דף מב עמוד ב

26 אף על גב דלאגי קרוב פלאי סהדותא אמר' אף על גב דלאגי קרוב לא מהימני לגבי רוחוק מהימן לגבי דידי' דהוא
27 נוגע בעדות ומכוון להנאותו כי היכי לדידי' לא מהימני לע' לחבר' נמי לא מהימני דכל מי דמסהיד להנאותו מכיוון
28

29 של' יקרא נוג' אלא כשמתוכין להנאותו אבל בעבור קרובו גזירת מלך היא שלא נאמינו וננו מאמינים אותו על הרחו'
30 אבל כשמי' על עצמו ועל אחר כמו שלעצמם אינם נאמן גם על האخر אינו נאמן שכ' מה שאמ' מפני שמתוכין
31 להנאותו ואין אנו מאמינים אותו אף על הרחוק

32
33 פתחי תשובה סימן לא'—לאור הש"ר נגד הראשונים ופוסקים בענין מדבר שקר תרחק-לאגי עד פסול שראה עדות
34 ולענין לשtopic ולהנicho לישבעאמת- השוה קרוב, נוגע, ופסול רשות, ופסול דרבנן

	כפירת דברים בשבועה"פ ושבועה"ע-	1
2	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	2
3	הא דאקשין אלא ראשונה אמאי הא קיימת שנייה. קשיא לן דהא הרבה הכהר במנון שיש עליו עדים פטור איתובג, י"מ הא קיימת שנייה קמן בב"ד, ול' נראה דשאנו עדות מפקdon דגב' פקdon כיוון דעתידי דמי'תי כפירת מן הוא והזודה דבעל דין עדיפא לה דלא ליצטריך דין ודינה, אבל עדים ועדים מאין שנא אינהו מין, והוא דמקיש מינה לרבה בפרק שבועת הפקדון בדרך ק"ו פריך לה, ויל' דרך סוגיא לרבה היא, וכיוצא בה בקידושים (נ"א א) את וחמור הוא.	3
4	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	4
5	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	5
6	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	6
7	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	7
8	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	8
9	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	9
10	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	10
11	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	11
12	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	12
13	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	13
14	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	14
15	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	15
16	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	16
17	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	17
18	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	18
19	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	19
20	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	20
21	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	21
22	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	22
23	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	23
24	הא קיימת שנייה אמר רבינה וכו'. וקשה דלקמן פ' שבועת הפקדון לא אצטיריך לאוקומא בנשותיהן גוססות אלא רבבה דאמר הכהר במלואה שיש עליו עדים פטור והא איתותב וחיב' אפי' בעין בודאי בכפירת דברים, ואייכא לפלאג' בין היכא דקיימי' עדים קמן ובין היכא דלייתנהו קמן. ונראה לי' דלא דמי' דבשבועת העדות לא חיב' תורה אלא היכא דהתבע נסוד על ידם הילך אינה נוהגת אלא בראים להיעד וכפירה בע"ד הילך כיוון דקיימת שנייה נמצאה שאינו מפסיד במה שלא העידו, אבל בשבועת הפקדון אינם תלוי בהפסד ממון אלא בשביל שנשבע לשקר הילך אפי'לו בכפירת דברים חיב'.	24
25	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	25
26	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	26
27	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	27
28	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	28
29	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	29
30	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	30
31	אבל כאן יש לדקדק עליו שהוא כתוב בתשובותיו לא תימא כפירה ולא כפירה על הכתיבה הוא חוזר אבל אי כפירה לאחר כתיבה מפקין בהיא אורכתא אלא לא דינין בהו כל עיקר כיוון שספר, וא"כ בכאן היא' מתח"ב' בין העדים, אם בשחיב' מודה עדות ליה לי', اي בשאי' חיב' מודה הא איבטילא לה ההיא אורכתא משעת כפירה ולמה יתחייב עדים, ולא מצין לאוקומה נמי בשספר מkeit' והודה במקצת דבאה נמי כתוב הרוב ז"ל באotta תשובה בדטללה לה הרשאה ואין לו להסבירו על מה שספר, ולא עוד אלא מה שהודה אין נתן לו מושם דאמר ליה הנתבע אורכתא זו כיוון שספרתי במקצתה בטללה ואפי'לו מה שהודיע'ת' אי' נוון לך דלאו בעל דברים דידי' את, ויל' אדם השביע על העדים קודם שייתבענו לבעל דין וכפרו ואח' כתבעו והודה חיבין דעד כאן לא מספקא לנו בפ' הפקדון (ל"ז א') אלא	31
32	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	32
33	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	33
34	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	34
35	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	35
36	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	36
37	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	37

בממון שיש עליו עדים דכפירתם הוא דהא קיימי הני, אבל במשבע עדים כל זמן שלא הודה הלה ח"בין
1
דעביד איניש דכפר.
2

עוד נראה לי דכי אמרין לא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ דליך עדים אבל איך עדים וראה אף על פי
3
שהלה כופר, א"נ לא ראה והלה טוען לא היו דברים מעולם, וכ"ש בממון שיש עליו שטר, כיוון שעל פי עדים יתחייב
4
באוטו ממון לא מבטלה ההיא אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אבל היכא
5
דליך עדים לא מציא לאשבועיה ולא לאשתעוו" דינה אחרינה בהדייה משום דאורכתיה פסילא דמיחזי כשיקרא,
6
היליך הכא משום הци מיחזי סהדי דאי אותו ומסהדי אורכתיה שרירא וקיימה ומפיק ממונא, והשתא משום דכפירה
7
לא מציא לאפוקי ממונא ולא לאישתעוו" נמי דינא בהדייה כלל ומפסיד היליך מיחזי עדים, כנ"ל לפ"ד דעת רבינו
8
הגadol ז"ל, וכן נראין דברי הרוב רבי משה ז"ל שאמר בשם הגאון ז"ל, ולילשנא كما דנהרדע מתוקמא מתני'
9
בפקdon ולא כפירה בעידנא דאורכיה וההיא שעתה יכול להקדיש הוה וקנין, וכי כפירה בתר הци למורשה הוא
10
דכפער ומיחזי עדים.
11

חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד ב
12

ומיהו עוד יש לדקדק בעיקר שמועתינו לפי מש"כ הרב אלפסי בתשו', שהוא ז"ל כתב דהא דאמר' לא כתיבין
13
אורכתא אמתלטלי דכפירה לאו דוקא דכפירה קודם כתיבת האורכתא אלא כל דכפירה בין קודם כתיבתה בין לאחר
14
כתביה אורכתא בטילא ואי בטילא משעת כפירה ולא דינין בה כל עיקר, ולא עד אלא אפילו כפר במקצת והודה
15
במקצת אין משבעין אותו על מה שבודה אינו נזון לו מפני שיכול לומר מאחר שכפרתי בה
16
נתבטלה ההרשאה ולאו בעל דברים דידי את, ואם כן היכי משכחת פיתרי להר שמעתא דידן ולמה יתחייבו עדים
17
אלו בכפירתן, דהיכי דמי אישחיב מודה עדות ל"ל, ואף' אינו מודה אי מלאה בשטר ומקיים הוא ושטר ביד זה
18
אפי' כפרו אין ח"בין דכפירתם בעלמא היא, דה"ל כאילו היו שתי כתבי עדים דכפירה הראשונה פטורה שהרי
19
מתקימת לו עדות בכת שנייה והכא נמי לא שנא דכפירתם בעלמא הוא הויל ושטרו ביד זה.
20

והרמב"ן ז"ל תירץ להעמיד דברי הרוב ז"ל דכי אמר' דלא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ בדליך עדים
21
אבל איך עדים וראה אף על פי שהלה כופר א"נ לא ראה והלה טוען להד"מ וכ"ש בממון שיש עליו שטר כיוון שע"פ
22
עדים יתחייב באותו ממון כתיבין אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אלו דברי
23
הרוב ז"ל, ולומר שיש להעמיד משנתינו באחד מכל הענינים הללו,
24

25

בעניין נוגע-
26

תלמוד בבלי מסכת נדה דף מט עמוד ב
27

מתני' כל הרاوي לדzon דיני נפשות - ראיו לדzon דיני ממונות, ויש שראיו לדzon דיני ממונות ואינו ראיו לדzon דיני נפשות.
28

תוספות מסכת נדה דף נ עמוד א
29

ורבי מאיר היא - וא"ת אמר קאמר לאותו סומה וליג מתניתין אסתמא דסנהדרין (דף לב.) לימה לאותו" אווב
30
ושונא דכשרין להיעיד ופסולין לדzon כדאמר בפרק זה בorer (שם כז:) לרבן דרבי יהודה ויל דלא פסיקה ליה שהרי
31
כל העולם כשרין א"נ מתניתין ע"כ לא מיתוקם ארבנן דהא קטני כל הקשר לדzon כשר להיעיד והרי סומה בשתי
32
עינוי לרבן דכשר לדzon דהא לא מקשין ריבים לנגעים ואילו להיעיד פסול מאו ראה ואיפלו במאה שראה קודם
33
נסתמא פסול להיעיד כדامر ביש נוחלין (ב"ב קכח). היה יודע לו עדות קודם שנסתמא ונסתמא פסול וא"ת בפרק
34
חזקת הבתים (שם דף מג.) דפרק וליסלקו בי תרי מיניהם ולידינו הא בפ' יש נוחלין שהבאתי פסול תחלתו בפסול
35

1   osofo b'kashrotot v'i tima l'don chshar tefi v'hotan kol chshar l'don chshar l'hud v'il d'mtaniyin mi'ri b'lahava kol chshar l'don
2   lahava chshar l'hud ma shirah makan v'lahava.

3   Rambam halachot udot parak tuo halacha a

4   kol edot shetba hana'a la adam minha ainu mu'ad ba zeh ha'oz cmu'ad ul'atzmo, lefikr bni ha'ir shva me'urur le'urur
5   ul'hem b'merachz au b'rachov shel ur, ain achd m'bu'li ha'ir mu'ad b'dbar ze v'la d'na ad shislik azmo b'k'ni g'mor v'achr
6   cr' yud id'in.

7   Rambam halachot tu'un v'netun parak yib halacha b

8   habia udim shahia dr' b'chazar zo shalsh shanim ao shshchora shalsh shanim harri zo chazka, tu'un b'ul hachzar amar shma la a b
9   shkan ba b'iom v'belila ao shma alu shshchoro lahem ala shkanu ba b'iom v'belila harri zo tu'una, omrimim lmachzik ao tbia
10   udim shshnim alu g'morot b'iom v'belila ao h'stolak, apilo ba'ou udim v'omro lo shshchor v'ano drano ba b'iom v'belila
11   utu'n b'ul hachzar amar yibao udim shdrro ba b'iom v'belila, zrichin alu shshchoron la'hav'a raya shdrro ba tamid, zeh
12   h'daber talui b'hon v'ain talui b'te'una m'machzik c'di shi'ido lo. +/h'shatgat ha'reab"d/ apilo ba'ou udim v'co' ud c'di shi'ido lo.
13   a'v v'netnenu lo shshchor uc'la'.

14   id ram'a m'sacta b'ba' batra d'f mag umod a

15   v'shamayin n'mi d'shotfin la matz' la'as'ho'ei la haddi' ala b'midi d'mstak' minha v'ko'no mido v'k'b'il ulia achroiot datia
16   m'mchmatia v'la k'b'il ulia achroiot datia mulma. v'dok'a ha'ic'a d'ho'ia t'hilatu v'sopo b'kashrot. c'gan d'zvona t'ru'ya
17   la'ho'ia mid'um m'ani'sh mulma v'nafek m'urur ul'yo'ia d'ho'ia mid'um d'did'ya ha'oi, d'la li'zil ha'i shotf v'l'sheid li'ha
18   l'shotp'ha d'ha'i mid'um d'ha'i m'ocer ho'ia d'ho'ia li'nu'ngu b'udotno. ala ha'ic'a d'mstak' minha ho'ia t'hilatu v'sopo
19   b'kashrot, d'ha'i mu'ikra b'sh'ut y'dua ci atidua' li'ha ha'i s'hadot'at li'ha nu'ngu b'udotno. al'ha z'kot'at bag'ha k'el d'ac'mi
20   b'rashot m'ocer ho'ia ka'i, v'ha'sta'a n'mi b'sh'ut ha'g'da c'yon d'astolak minha la'o nu'ngu b'udotno ha', h'lek' ho'ia li'ha t'hilatu
21   v'sopo b'kashrot v'asher.

22   av'el ha'ic'a d'ho'ia t'hilatu b'psilot, c'gan dati' la'as'ho'ei li'ha l'shotp'ha d'mazben z'vona d'ci z'vona shotp'ha l'tru'ya
23   z'vona, v'ash'tach d'b'sh'ut y'dua b'psilot ho'af ul'gab d'sopo b'kashrot psol cd'mib'r' parak yish no'chlin (l'km' d'f
24   k'c'h u'a) gab' p'sol k'robo'i. **ופיסול נוגע בעדותנו נמי כפיסול קרובין דמי, דקי'יל אדם קרוב אצל עצמו.** v'cl shkan
25   dh'tam s'htama k'amrin un d'shat'ah t'hilatu v'sopo b'kashrot, v'mshmu d'ha'ci d'nia b'k'loha anpi' d'psoli' udot. t'du
26   d'ha'i t'u'ma d'milata m'shom d'beinun ud'ao r'ah ao y'du' am la y'gid sh'ya r'ao' le'udot b'ni b'sh'ut y'dua v'r'ah b'ni
27   b'sh'ut ha'g'da. v'ha'i t'u'ma ci ha'ic'i d'sh'ir b'shar p'solli ha'ci n'mi sh'ir b'p'sol nu'ngu b'udotno. v'r'ah b'rora m'ha'ia
28   dag'as'in parak ha'is m'kd'sh (k'ydoshin d'f m'g u'a) gab' ha'n sh'lach'ho ha'n u'di, v'kn' bg'iroshin v'kn' bd'ini m'monot
29   v'dik'jin' u'la mai' k'sp'er, ai s'k'ber ha'ml'oh' at' ch'bi'ru b'udim cr'ir l'pr'ru b'udim, v'mig' o' d'k'li l'mi'mer
30   pr'una'ha amr' la'ho pr'ru. ala l'ul'ot ka' s'kr ha'ml'oh' at' ch'bi'ru b'udim ai' cr'ir l'pr'ru b'udim, v'mig' o' d'k'li l'mi'mer
31   ah'dri'ha ll'ha y'cl'in l'mi'mer pr'una'ha m'l'oh'. v'os'kena v'ha'sta'a d'tk'kon r'ben sh'but ha'sot, m'shatb'ui ha'ni ud'im d'ha'ib'na
32   li'ha v'm'shatb'ui m'l'oh' d'la sh'kel v'pr'ru li'ha l'ha m'l'oh'. d's'm d'ci'yon d'tk'kon r'ben sh'but ha'sot a'ye'ker li'ha m'ya' m'ha'ca.
33   d'ha'i ai amri ah'dri'ha ll'ha m'chi'bi la'shatb'ui li'ha sh'but ha'isot, ci amri pr'una'ha m'l'oh' nu'ngu b'udotno ni'ha
34   dk'a p'sari n'psi'yo m'shatb'ui ha'isot v'amtol ha'ci la' mah'imanu. ai s'd' d'gabi p'sol a' d'nu'ngu b'udotno ci ha'i s'opo
35   b'kashrot af' ul'gab d't'hilatu b'psilot n'mi ch'sr, ha'ca c'yon d'shatb'ui li'ha l'ha m'l'oh' ai'petru la'ho minha l'g'mri v'mash'ta
36   ls'hado li'ha l'mifteria m'l'oh' d'la'nu nu'ngu b'udotno ni'ha. ala la'o s'm d'ci'yon d't'hilatu b'psilot af' ul'gab d'sopon
37   b'kashrot p'sol. t'du n'mi d'ha'i ci mak'sin' ulia m'tani'at da'bi' ha'ir sh'negav s'far torah sh'la'ha d'tni' ulha ain d'ni'

בדיני אותה העיר ואין מביאין ראה מאנסי אותה העיר. וכך מקשין מינה עליה דsharp;אלא אמר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולידון להו. ומדלא קא מקשין עליה מדקתי אין מביאין ראה מאנסי אותה העיר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולסחדו. ש"מ דגביע עדים מוד' שמואל דכי הויא תחולתו בפסולות אף על גב דספונ' בכשרות פסולין. Да' לא תימא הци אדוקשי ליה דינין דלא איר' בהו שמואל, מעדים דאי'ר' בהו שמואל הויא עדיף ליה לאקשווי. אלא משום דגביע עדים מוד' שמואל תחולתו ווסף' בכשרות בעין, והכא גבי בני העיר שנגנבו ספר תורה שלחן כיוון דבעין סחד' דמסהדי דהאי גברא גנבה הוי לא תחולתו בפסולות. דההיא שעתה דאיתידע ליה לסתה דהאי גברא גנבה אכת' לא איסתלק מינה והוא אית' ליה חולקא בגואה, ואף על גב דאסתלק מינה בתר הци והוא ליה סופו בכשרות פסול.

ר"י מגא"ש, ב"ב מב: ד"ה וمعدין –

אי קשיא לך ההייא דאמרין כל שתחלתו בפסולות ווסף' בכשרות פסול, כי אמרין תחולתו בפסולות וא"ג דספונ' בכשרות פסול היכא דהאי פסולות אתיא מחמת קרבנות או פסולות גזלן ומאי דדמי ליה פסולות בגופיה דסחדא. אבל היכא דלית ביה בסחדא פסולות לא מחמת קרבנות ולא מחמת גזלנות אלא מחמת דקה מטוי ליה הנהא מסהדותיה הויא דלא מקבלין ליה לסתה דתיה כי מדחיא לה ההוא מניה מקבלין משום דמאן דטוי ליה הנהא מסהדותיה לאו בר עדות ניהו בההיא מילטה כל דהא ודאי לא מסהדי איניש לנפשיה וליכא עלייה שם עד כלל, דהא על פי שניים יקום דבר אמר רחמנא אלמא איניש לגבי נפשיה ליכא עלייה שם עד כלל כי היכי דתהי תחולתו בפסולות. והשתא דסליק נפשיה הוה עיקר העדות תחולתו ווסף' בכשרות מיקרי אבל לגבי פיסול קרבנות או גזלנות כיוון דגופא אחרינה הוא דלא חז' לאסホדי עד פסול מיקרי הלך א"ג דמידח' ההיא קרבנות או ההוא גזלנות תחולתו בפסולות הוי ולא הוי כלום סהדותיה.

[מענן שהdagish רק פסול תחולתו בפסולות, ואילו בגמרא יש ניסוח כפול: גם דרישת תחולתו בכשרות כתנאי להכשר העדות...ומודוייך ולשיטתו הוה.]

תלמוד בבלי מסכת Baba Batra דף מה עמוד א

אי דאית ליה ארעה אחראית, עליה דידייה הדר! אי דלית ליה ארעה אחראית, מאי נפקא ליה מינה? לעולם דלית ליה ארעה אחראית, דאמר: לא ניחא דליהו לוה רשות ולא ישלם. סוף סוף לגבי איזך נמי לוה רשות ולא ישלם הווא! דאמר: להכى צבini לך שלא באחריות.

ר"י מגא"ש, ב"ב מה. ד"ה ולא –

לא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם. יש כן לשאול היכי חיישין ליה בעדות שקר כי היכי דלא להו לוה רשות ולא ישלם. והוא רשות דעד שקר טפי חמיר ואלים מרשות דליהו רשות ולא ישלם? ולא עוד אלא דהא אשכחן דקראייה רחמנא לעד שקר רשות דכתיב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, דהא אוקימנא בעדים זוממין הכתוב מדבר. דאמר עולא מנין לעדים זוממין מן התורה דכתיב והצדיקו את הצדיק וכו'. וכיון דקראייה רחמנא לעד שקר רשות היכי חיישין ליה דקה מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להו רשות ולא ישלם?

וא"ת דהא דלא מקבלין סהדותיה לאו משום דח"ש' ליה דמכין לאסホדי עדות שקר הו, אלא משום דח"ש' דילמא מינטא דעתיה בסהדותה, הא ליכא לומר היכי דכי חיישין למינטא דעתיה ה"מ לגבי דינא שהוא דבר תלוי בראיית לב דaicא למימר דלא חז' זכותא למאן דסני וחובה למאן דרכיהם ליה. אבל לגבי סחד' כיוון דהוא דבר התלו' בראיית העין מא' מינטא דעתא איכא. הילך ליכא למימר הци.

ויש להסביר בשאלת זו דהא דאמרין דלא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם לא לצאת ידי' שמי' הוא דלא ניחא ליה בהכى. دائ' משום ידי' שמי', כיוון דלית ליה מיד' מא' אית' ליה למעבד. הוה ליה אנווש ואנווש רחמנא פטריה.

1	אלא האי דלא נicha ליה בהכי יצאת ידי הבריות הוא, דכיון דחזי ליה דלוה ולא ישלם קרו ליה רשע, משו"ה חישין שמא מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להוי גבייהו לוה רשע ולא ישלם. ולא איכפת ליה ברשע דעד שקר דהא לא ידעין אינשי אי אסחד עדות שקר או לא.
2	
3	
4	אי נמי יש להסביר דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דחישין עדות שקר הוא, אלא משום דכיון שלא נicha ליה למחיי לוה רשע ולא ישלם דاشתכח דקא מטי ליה הנאה מסהדותה, הויה ליה כמוון דמסהיד לנפשיה דלא מתקבלין מיניה. ולאו משום דחישין ליה בההוא סהדותא, אלא משום דלא מקרי עד כלל.
5	
6	
7	נוגע למפרע וኖגע בערער משפחה-
8	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד א
9	זה פסול עדי של זה, וזה פסול עדי של זה, דברי רב מאיר, וחכמים אמרים: אימתי - בזמן שבמיא עליהן ראה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היי כשרין - אין יכול לפוסלן.
10	
11	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
12	אמר רב אלעזר: בבא הוא ואחר לפוסלן. - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! - אמר רב אחא בריה דרב איקא: כגן שקרא עליו ערער. - ערער דמאי? אילימה ערער דגזרנותא - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! אלא: ערער דגэм משפחה. רב מאיר סבר: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממילא קפסיל. ורבנן סבריו: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.
13	
14	
15	כי אתה רב דימי אמר רב יוחנן: מחולקת בשתי כת' עד'ם, דברי מאיר סבר: צריך לברר, ורבנן סבר: אין צריך לברר. אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן. אמרו לפני רב'iامي ורב אס': אין שם אלא כת אחת, מהו? - אין שם אלא כת אחת? והאמרת: אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן! - אלא: נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, מהו? - אמר להן: כבר העידו עד'ם הראשונים. איך דאמר, אמר רב אש'י: כבר העידו עד'ם הראשונים.
16	
17	
18	
19	ריש'
20	ריש' מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
21	ampionship קמסהדי - ולאו משום האי לחודיה מסהדי, הלך סהדותא אחרינא הוא, ולאו כנוגע בעדות דמי.
22	ריש' מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
23	נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, לר' מאיר מהו, נהי דאין צריך לברר מכל מקום עכשו אין כאן עדות והויה ליה נוגע בעדות למפרע, או דילמא כי אסחד מיהא לאו נוגע בעדות הויה, דاكت' לא מצאו כת שנייה פסולה.
24	
25	כבר העידו הראשונים - (כת ראשונה) כשהנמצאת כת שנייה פסולה, כבר נתקבלה בנסיבות עדותן של אלו המעדין על הפסול, וудין לא היה נוגע בעדות, ומאחר שנתקבלה בהכשר נאמני לפוסל את הראשונים, לשנה אחרינא:
26	
27	כבר העידו העדים הראשונים, כת ראשונה שהעידו בעדותן של בעלי דין ומהימן, דכיון דשניה פסולה تو לא mpsoli קמא, דהוה ליה נוגע בעדות, ולשון ראשון נראה, מדנקט בהאי לשנה כבר העידו.
28	
29	ספר אור זרוע חלק ד פסק' סנהדרין סימן ט
30	ולא איתברר לי היכא דהוה רגיל למייר האי בעל דין דהא יעד גזלן הוא קודם קודם זה המעשה או מהימן. מיד' דהוה את'ח שאמרה בשעת מעשה. היכא שנוגע בדבר דלא מהימן ואם היה מודה ובא קודם קודם המעשה מהימן. ולא איתברר לי נמי אי מפסיל האי עד לשאר עדויות. הואיל ועייר אסחדותה דהא לזכורכו הוא לא מיפסיל על פי אפי'
31	
32	

לשאר עדיות או דילמא בשאר עדיות שאינו נוגע בדבר מיפור על פיו. מיהו לגבי שתי כתתי עדים דפרישית בסמור
משמע שלא מיפור אפילו לעדות אחרת:

3 ש"ת הרא"ש כלל ג סימן יג

4 וכל זמן שלא נסתלקו כל הוצאה בטללה. כההיא דירושלמי שהביא רב אלפס ז"ל בפ"ק דמכות כתוב כל נסוי לב'
5 בני אדם והעדים כשרים לזה ופסולים לזה רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר כשר. [אמר ר' אלעזר: מתניתין מס' ע'
6 לרבי יוחנן: מה שניט' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטללה אף ג' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן
7 בטללה, ומניין אפילו מאה ת"ל עדים. וכן יש תשובה בספר אבי העדרי שבימי ארץ ישראל מעשה באחד שחילק נסוי
8 בתנתן שכיב מרע לכמה בני אדם אחד בפניו עדים ושוב נמצא שהיו קרובים לא' ממקובל המתנה ובטל כל
9 המתנה מכח היירושלמי שהבאתי. ואני שאלתי דבר זה לרביינו מאיר ז"ל וכותב לי תשובה אבי העדרי מה שכתב
10 רבינו אפרים ובעל העיטור ז"ל והוסכים גם הוא שכל העדות בטללה. נאם הכותב אשר בן הר' ייחיאל ז"ל.

11 ש"ת הריב"ש סימן קסח

12 ועוד יש לומר שאפי' היה נוגע בדבר דבריהם והוא פסול להיות עד או דין עד שישטלך מן הזכות ההוא כדאמרין
13 בפרק חזקת (מ"ג) ולסלוקו כי תרי מיניהם ולידיינה מ"מ אין הוצאה בטללה בשבייל זה שהרי שלשה עדים היו בה ודי
14 עדות בשנים הנשאים. ואין לומר זהה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה דכיון שאין פסולתו אלא מחמת
15 שהוא נוגע בעדות והוי כבעל דבר לא נצטרף עם האחרים כלל כדי שיבטל עדותן בצרופו. דבשלמא
16 אם היה קרוב או פסול מחמת פסול אחר היה אפשר לומר שיבטל עדותן בצרופו. וגם זה י"ל שכן שהוא עדות
17 בשטר הפסול חתום עצמו לאחר שנקשר השטר כמו"ש זה למפרשים ז"ל. אמנם בבעל דבר עצמו לא שייר למים
18 ביה לא עד ולא דין כיון שהוא בעל דין ולכך לא נצטרף עם האחרים. דהיינו נמי אמרין בפ"ק דמכות (וא"ו) לגבי נמצא
19 אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה, דמתקין התרם ונרבנן רבע יציל הרוג יציל הווג יציל, ומתרכזין
20 במקיימי דבר הכתוב מדבר, ככלומר באוטן שאפשר להיות עדים אם הם פסולים פסולין האחרים בצרופו אבל הבעל
21 דבר עצמו לא חל עליו שם עדות כלל כדי שיצטרף עם האחרים ולפосלו בצרופו. ומטעם זה אמרו הראשונים ז"ל
22 דמשום הци אמרין בפרק חזקת (מג) לגבי תנו מנה לבני עיר דמנה סלוק שישטלך שנים מחייבים ייעדו ולא
23 פסליין להו משום דברען תחלתו וטופה בכשרות. משום דקודם סלוקם כיון דהו בעלי דבר לא שייר בהו עדות כלל
24 ולא מיקרי עדים פסולין וכי נסתלקו השתה הוא דהו עדים ותחלתו וטופה בכשרות הוא.

25 תוספות ר"ד מסכת Baba Batra דף מב עמוד ב

26 אף על גב דלאגי קרוב פלאי סהדותא אמר' אף על גב דלאגי קרוב לא מהימני לגבי רוחוק מהימן לגבי דידי' דהוא
27 נוגע בעדות ומכוון להנאותו כי היכי לדידי' לא מהימני לע' לחבר' נמי לא מהימני דכל מי דמסהיד להנאותו מכיוון
28

29 של' יקרא נוג' אלא כמשמעותו להנאותו אבל בעבור קרובו גזירת מלך היא שלא נאמינו וננו מאמינים אותו על הרחו'
30 אבל כשמי' על עצמו ועל אחר כמו שלעצמם אינם נאמן גם על האخر אינו נאמן שכ' מה שאמ' מפני שמשמעותו
31 להנאותו ואין אנו מאמינים אותו אף על הרחוק

32
33 פתחי תשובה סימן לא'—לאור הש"ר נגד הראשונים ופוסקים בענין מדבר שקר תרחק-לאגי עד פסול שראה עדות
34 ולענין לשtopic ולהנicho לישבעאמת- השוה קרוב, נוגע, ופסול רשות, ופסול דרבנן

	כפירת דברים בשבועה"פ ושבועה"ע-	1
2	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	2
3	הא דאקשין אלא ראשונה אמאי הא קיימת שנייה. קשיא לן דהא הרבה הכהר במנון שיש עליו עדים פטור איתובג, י"מ הא קיימת שנייה קמן בב"ד, ול' נראה דשאנו עדות מפקdon דגב' פקdon כיוון דעתידי דמי'תי כפירת מן הוא והזודה דבעל דין עדיפא לה דלא ליצטריך דין ודינה, אבל עדים ועדים מאין שנא אינהו מין, והוא דמקיש מינה לרבה בפרק שבועת הפקדון בדרך ק"ו פריך לה, ויל' דרך סוגיא לרבה היא, וכיוצא בה בקידושים (נ"א א) את וחמור הוא.	3
4	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	4
5	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	5
6	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	6
7	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	7
8	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	8
9	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקדון שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבע מעון ואפי' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	9
10	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	10
11	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	11
12	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	12
13	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	13
14	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	14
15	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	15
16	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	16
17	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	17
18	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	18
19	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	19
20	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	20
21	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	21
22	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	22
23	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	23
24	הא קיימת שנייה אמר רבינה וכו'. וקשה דלקמן פ' שבועת הפקדון לא אצטיריך לאוקומא בנשותיהן גוססות אלא רבבה דאמר הכהר במלואה שיש עליו עדים פטור והא איתותב וחיב' אפי' בעין בודאי בכפירת דברים, ואייכא לפלאוגי בין היכא דקיימי' עדים קמן ובין היכא דלייתנהו קמן. ונראה לי' דלא דמי' דבשבועת העדות לא חיב' תורה אלא היכא דהתבע נסוד על ידם הילך אינה נוהגת אלא בראים להיעד וכפירה בע"ד הילך כיוון דקיימת שנייה נמצאה שאינו מפסיד במה שלא העידו, אבל בשבועת הפקדון אינם תלוי בהפסד ממון אלא בשביל שנשבע לשקר הילך אפי'לו בכפירת דברים חיב'.	24
25	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	25
26	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	26
27	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	27
28	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	28
29	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	29
30	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	30
31	אבל כאן יש לדקדק עליו שהוא כתוב בתשובותיו לא תימא כפירה ולא כפירה על הכתיבה הוא חוזר אבל אי כפירה לאחר כתיבה מפקין בהיא אורכתא אלא לא דינין בהו כל עיקר כיוון שספר, וא"כ בכאן היא' מתח"ב' בין העדים, אם בשחיב' מודה עדות ליה לי', اي בשאי' חיב' מודה הא איבטילא לה ההיא אורכתא משעת כפירה ולמה יתחייב עדים, ולא מצין לאוקומה נמי בשספר מkeit' והודה במקצת דבאה נמי כתוב הרוב ז"ל באotta תשובה בדטללה לה הרשאה ואין לו להסבירו על מה שספר, ולא עוד אלא מה שהודה אין נתן לו מושם דאמר ליה הנתבע אורכתא זו כיוון שספרתי במקצתה בטללה ואפי'לו מה שהודיע'ת' אי' נוון לך דלאו בעל דברים דידי' את, ויל' אדם השביע על העדים קודם שייתבענו לבעל דין וכפרו ואח' כתבעו והודה חיבין דעד כאן לא מספקא לנו בפ' הפקדון (ל"ז א') אלא	31
32	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	32
33	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	33
34	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	34
35	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	35
36	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	36
37	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	37

בממון שיש עליו עדים דכפירתם הוא דהא קיימי הני, אבל במשבע עדים כל זמן שלא הודה הלה ח"בין
1
דעביד איניש דכפר.
2

עוד נראה לי דכי אמרין לא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ דליך עדים אבל איך עדים וראה אף על פי
3
שהלה כופר, א"נ לא ראה והלה טוען לא היו דברים מעולם, וכ"ש בממון שיש עליו שטר, כיוון שעל פי עדים יתחייב
4
באוטו ממון לא מבטלה ההיא אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אבל hicca
5
דליך עדים לא מציא לאשבועיה ולא לאשתעוו" דינה אחרינה בהדייה משום דאורכתיה פסילא דמיחזי כשיקרא,
6
היליך הכא משום הכא מיחזי סהדי דאי אותו ומסהדי אורכתיה שרירא וקיימה ומפיק ממונא, והשתא משום דכפירה
7
לא מציא לאפוקי ממונא ולא לאישתעוו" נמי דינא בהדייה כלל ומפסיד היליך מיחזי עדים, כנ"ל לפי דעת רבינו
8
הגadol ז"ל, וכן נראין דברי הרוב רבי משה ז"ל שאמר בשם הגאון ז"ל, ולילשנא كما דנהרדע מתוקמא מתני'
9
בפקdon ולא כפירה בעידנא דאורכיה וההיא שעתה יכול להקדיש הוה וקנין, וכי כפירה בתר הכא למורה הוא
10
דכפער ומיחזי עדים.
11

חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד ב
12

ומיהו עוד יש לדקדק בעיקר שמוועתינו לפי מש"כ הרוב אלפסי בתשו', שהוא ז"ל כתב דהא דאמר' לא כתיבין
13
אורכתא אמתלטלי דכפירה לאו דוקא דכפירה קודם כתיבת האורכתא אלא כל דכפירה בין קודם כתיבה בין לאחר
14
כתיבה אורכתא בטילא ואי בטילא משעת כפירה ולא דינין בה כל עיקר, ולא עד אלא אפילו כפר במקצת והודה
15
במקצת אין משבעין אותו על מה שזהה אינו נזון לו מפני שיכול לומר מאחר שכפרתי בה
16
נתבטלה ההרשאה ולאו בעל דברים דידי את, ואם כן היכי משכחת פיתרי להר שמעתה דיזן ולמה יתחייבו עדים
17
אלו בכפירתן, דהיכי דמי אישחיב מודה עדות ל"ל, ואף' אינו מודה אי מלאה בשטר ומקיים הוא ושטר ביד זה
18
אפי' כפרו אין ח"בין דכפירתם בעילמא היא, דה"ל כאילו הוי שתי כתבי עדים דכפירה הראשונה פטורה שהרי
19
מתקימת לו עדות בכת שנייה והכא נמי לא שנא דכפירתם בעילמא הוא הויל ושטרו ביד זה.
20

והרמב"ן ז"ל תירץ להעמיד דברי הרוב ז"ל דכי אמר' דלא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ בדליך עדים
21
אבל איך עדים וראה אף על פי שהלה כופר א"נ לא ראה והלה טוען להד"מ וכ"ש בממון שיש עליו שטר כיוון שע"פ
22
עדים יתחייב באותו ממון כתיבין אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אלו דברי
23
הרוב ז"ל, ולומר שיש להעמיד משנתינו באחד מכל הענינים הללו,
24

25

בעניין נוגע-
26

תלמוד בבלי מסכת נדה דף מט עמוד ב
27

מתני' כל הרاوي לדzon דיני נפשות - ראיו לדzon דיני ממונות, ויש שראיו לדzon דיני ממונות ואינו ראיו לדzon דיני נפשות.
28

תוספות מסכת נדה דף נ עמוד א
29

ורבי מאיר היא - וא"ת אמר קאמר לאותו סומה וליג מתניתין אסתמא דסנהדרין (דף לב). למא לאותו" אווב
30
ושונא דכשרין להיעיד ופסולין לדzon כדאמר בפרק זה בorer (שם כז:) לרבן דרבי יהודה ויל דלא פסיקה ליה שהרי
31
כל העולם כשרין א"נ מתניתין ע"כ לא מיתוקםא כרבנן דהא קטני כל הכלש לדzon כשר להיעיד והרי סומה בשתי
32
עינוי לרבן דכשר לדzon דהא לא מקשין ריבים לנגעים ואילו להיעיד פסול מאו ראה ואיפלו במא שראה קודם
33
נסתמא פסול להיעיד כדامر ביש נוחלין (ב"ב קכח). היה יודע לו עדות קודם שנסתמא ונסתמא פסול וא"ת בפרק
34
חזקת הבתים (שם דף מג.) דפרק וליסלקו בי תרי מיניהם ולידינו הא בפ' יש נוחלין שהבאתי פסול תחלתו בפסול
35

1   osofo b'kashrotot v'i tima l'don chshar tefi v'hotan kol chshar l'don chshar l'hud v'il d'mtaniyin mi'ri b'lahava kol chshar l'don
2   lahava chshar l'hud ma shirah makan v'lahava.

3   Rambam halachot udot parak tuo halacha a

4   kol edot shetba hana'a la adam minha ainu mu'ad ba zeh ha'oz cmu'ad ul'atzmo, lefikr bni ha'ir shva me'urur le'urur
5   ul'hem b'merachz au b'rachov shel ur, ain achd m'bu'li ha'ir mu'ad b'dbar ze v'la d'na ad shislik azmo b'k'ni g'mor v'achr
6   cr' yud id'in.

7   Rambam halachot tu'en v'netun parak ib halacha b

8   habia udim shahia dr' b'chazar zo shalsh shanim ao shshchora shalsh shanim harri zo chazka, tu'en b'ul hachzar amar shma la a b
9   shkan ba b'iom v'belila ao shma alu shshchoro lahem ala shkanu ba b'iom v'belila harri zo tu'una, omrimim lmachzik ao tbia
10   udim shshnim alu g'morot b'iom v'belila ao h'stolak, apilo ba'ou udim v'omro lo shshchor v'ano drano ba b'iom v'belila
11   utu'en b'ul hachzar amar yibao udim shdrro ba b'iom v'belila, zrichin alu shshchoron la'hav'a raya shdrro ba tamid, zeh
12   h'daber talui b'hon v'ain talui b'te'una m'machzik c'di shi'ido lo. +/h'shatgat ha'reab"d/ apilo ba'ou udim v'co' ud c'di shi'ido lo.
13   a'v v'netnenu lo shshchor uc'la'.

14   id ram'a m'sacta b'ba' batra d'f mag umod a

15   v'shamayin nami d'shotfin la matz' la'as'ho'ei la haddi' ala b'midi d'mstolak minha v'kno mido v'kabil ulia achroiot datia
16   m'mchmatia v'la kabil ulia achroiot datia mulma. v'dokha hicca d'hoia tchilato v'sofu b'kashrot. c'gan d'zvona t'ro'ya
17   la'hoia midum m'ani'ish mulma v'nafek me'urur ul'yo d'hoia midum d'did'ha hoa, d'la li'zel ha'i shotf v'lissaid li
18   l'shotpifa d'ha'i midum d'ha'i m'ocer hoa d'hoia li'nu noga' b'udotno. ala hicca d'mstolak minha hoa li'na tchilato v'sofu
19   b'kashrot, d'ha'i mu'ikra b'sh'ut y'dua ci atidua li'na ha'i shadotaa li'na li'na noga' b'udotno hoa, h'lek' hoa li'na tchilato
20   b'rashot m'ocer hoa ka'i, v'ha'staa nami b'sh'ut ha'g'da c'yon d'astolak minha la'o noga' b'udotno hoa, h'lek' hoa li'na tchilato
21   v'sofu b'kashrot v'asher.

22   av'el hicca d'hoia tchilato b'psilot, c'gan dati' la'as'ho'ei li'na l'shotpifa d'mazben zvena d'ci zvena shotpifa l'tro'ya
23   zvena, v'ash'tach d'b'sh'ut y'dua b'psilot hoa af' ul gab d'sofu b'kashrot psol cd'mibrr b'parak y'sh nochlin (l'k'mon d'f
24   k'ch u'a) gab' psol k'robo'i. **ופיסול נוגע בעדותנו נמי כפיסול קרובין דמי, דקי'יל אדם קרוב אצל עצמו.** v'ch
25   d'hatam shtama k'amrin un d'shat'ah tchilato v'sofu b'kashrot, v'mashmu d'ha'ci d'nia b'colla' anfa' d'psoli udot. t'du
26   d'ha'i tuma d'milata m'shom d'beinun ud' o'reh ao y'du am la y'gid sh'ha rao' le'udot b'na b'sh'ut y'dua v'r'eh b'na
27   b'sh'ut ha'g'da. v'ha'i tuma'ci hicci d'sh'ir b'shar p'isoli ha'i nami sh'ir b'pisol noga' b'udotno. v'r'eh b'ro'ra m'ha'ia
28   dagarsin b'parak ha'ish m'kdash (k'ydoshin d'f m'g u'a) gab' ha'n shlo'ho ha'n ha'ud'i, v'k'ni bg'iroshin v'k'ni bdini m'monot
29   v'dik'yan u'la mai k'sbar, ai k'sbar ha'mlo'ah at' ch'bi'ru b'udim cr'ir le'prru b'udim, v'mig'oi d'chil' le'mi'mar
30   pr'uniya amar le'ho prru. ala l'u'olam ka' sbar ha'mlo'ah at' ch'bi'ru b'udim aiin cr'ir le'prru b'udim, v'mig'oi d'chil' le'mi'mar
31   ah'driya l'loha ic'l'in le'mi'mar pr'una la'mloha. v'os'ek'na v'ha'staa d'tek'un r'ben sh'but ha'sot, m'shatbui ha'i udim d'ha'ib'na
32   li'na v'm'shatbui m'loha d'la sh'kel v'prru li'na li'na la'mloha. d's'm d'ci'on d'tek'un r'ben sh'but ha'sot a'ye'ker li'na mi'ga m'ha'ia.
33   d'ha'i ai amri ah'driya l'loha mi'chi'bi la'shatbui li'na sh'but ha'sot, ci amri pr'una la'mloha noga' b'udotno ni'na
34   d'ka' patri nafshi'ho m'shatbui ha'sot v'amtol ha'ci la' mah'imanu. v'i s'd d'gabi psol a' d'nu'g' b'udotno ci ha'i s'ofu
35   b'kashrot af' ul gab d'tchilato b'psilot nami ch'shr, ha'ca c'yon d'shatbui li'na li'na a'ip'ru le'ho minha leg'mri v'mash'ta
36   ls'hado li'na l'mifteria m'loha d'la'o noga' b'udotno ni'na. ala la'o s'm d'ci'on d'tchilato b'psilot af' ul gab d'sofon
37   b'kashrot psoli. t'du nami d'ha'i ci mak'shan on la'ha m'tani'at d'vni ha'ir sh'ngabb' s'far torah sh'lon d'tani' on la'ha ain d'ni'

בדיני אותה העיר ואין מביאין ראה מאנסי אותה העיר. וכך מקשין מינה עליה דsharp;אלא אמר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולידון להו. ומדלא קא מקשין עליה מדקתי אין מביאין ראה מאנסי אותה העיר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולסחדו. ש"מ דגביע עדים מוד' שמואל דכי הויא תחולתו בפסולות אף על גב דספונ' בכשרות פסולין. Да' לא תימא הци אדוקשי ליה דינין דלא איר' בהו שמואל, מעדים דאי'ר' בהו שמואל הויא עדיף ליה לאקשווי. אלא משום דגביע עדים מוד' שמואל תחולתו ווסף' בכשרות בעין, והכא גבי בני העיר שנגנבו ספר תורה שלחן כיוון דבעין סחד' דמסהדי דהאי גברא גנבה הוי לא תחולתו בפסולות. דההיא שעתה דאיתידע ליה לסתה דהאי גברא גנבה אכת' לא איסתלק מינה והוא אית' ליה חולקא בגואה, ואף על גב דאסתלק מינה בתר הци והוא ליה סופו בכשרות פסול.

ר"י מגא"ש, ב"ב מב: ד"ה וمعدין –

אי קשיא לך ההייא דאמרין כל שתחלתו בפסולות ווסף' בכשרות פסול, כי אמרין תחולתו בפסולות וא"ג דספונ' בכשרות פסול היכא דהאי פסולות אתיא מחמת קרבנות או פסולות גזלן ומאי דדמי ליה פסולות בגופיה דסחדא. אבל היכא דלית ביה בסחדא פסולות לא מחמת קרבנות ולא מחמת גזלנות אלא מחמת דקה מטוי ליה הנהא מסהדותיה הויא דלא מקבלין ליה לסתה דתיה כי מדחיא לה ההוא מניה מקבלין משום דמאן דטוי ליה הנהא מסהדותיה לאו בר עדות ניהו בההיא מילטה כל דהא ודאי לא מסהדי איניש לנפשיה וליכא עלייה שם עד כלל, דהא על פי שניים יקום דבר אמר רחמנא אלמא איניש לגבי נפשיה ליכא עלייה שם עד כלל כי היכי דתהי תחולתו בפסולות. והשתא דסליק נפשיה הוה עיקר העדות תחולתו ווסף' בכשרות מיקרי אבל לגבי פיסול קרבנות או גזלנות כיוון דגופא אחרינה הוא דלא חז' לאסホדי עד פסול מיקרי הלך א"ג דמידח' ההיא קרבנות או ההוא גזלנות תחולתו בפסולות הוי ולא הוי כלום סהדותיה.

[מענן שהdagish רק פסול תחילתו בפסולות, ואילו בגמר יש ניסוח כפול: גם דרישת תחילתו בכשרות כתנאי להכשר העדות...ומודוייך ולשיטתו הוה.]

תלמוד בבלי מסכת Baba Batra דף מה עמוד א

אי דאית ליה ארעה אחראית, עליה דידייה הדר! אי דלית ליה ארעה אחראית, מאי נפקא ליה מינה? לעולם דלית ליה ארעה אחראית, דאמר: לא ניחא דליהו לוה רשות ולא ישלם. סוף סוף לגבי איזך נמי לוה רשות ולא ישלם הווא! דאמר: להכى צבini לך שלא באחריות.

ר"י מגא"ש, ב"ב מה. ד"ה ולא –

לא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם. יש כאן לשאול היכי חיישין ליה בעדות שקר כי היכי דלא להו לוה רשות ולא ישלם. והא רשות דעד שקר טפי חמיר ואלים מרשות דליהו רשות ולא ישלם? ולא עוד אלא דהא אשכחן דקראייה רחמנא לעד שקר רשע דכתיב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, דהא אוקימנא בעדים זוממין הכתוב מדבר. דאמר עולא מנין לעדים זוממין מן התורה דכתיב והצדיקו את הצדיק וכו'. וכיון דקראייה רחמנא לעד שקר רשע היכי חיישין ליה דקה מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להו רשות ולא ישלם?

וא"ת דהא דלא מקבלין סהדותיה לאו משום דחיהשי ליה דמכין לאסホדי עדות שקר הו, אלא משום דחיהשיין דילמא מינטא דעתיה בסהדותא, הא ליכא לומר היכי דכי חיישין למינטא דעתיה ה"מ לגבי דינא שהוא דבר תלוי בראיית לב דaicא למימר דלא חז' זכותא למאן דסני וחובה למאן דרכיהם ליה. אבל גבי סחדא כיוון דהוא דבר התלו' בראיית העין מא' מינטא דעתא איכא. הילך ליכא למימר הци.

ויש להסביר בשאלת זו דהא דאמרין דלא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם לא לצאת ידי' שמי' הויא דלא ניחא ליה בהכى. دائ' משום ידי' שמי', כיוון דלית ליה מיד' מא' אית' ליה למעבד. הויה ליה אנווש ואנווש רחמנא פטריה.

1	אלא האי דלא נicha ליה בהכי יצאת ידי הבריות הוא, דכיון דחזי ליה דלוה ולא ישלם קרו ליה רשע, משו"ה חישין שמא מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להוי גבייהו לוה רשע ולא ישלם. ולא איכפת ליה ברשע דעד שקר דהא לא ידעין אינשי אי אסחד עדות שקר או לא.
2	
3	
4	אי נמי יש להסביר דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דחישין עדות שקר הוא, אלא משום דכיון שלא נicha ליה למחיי לוה רשע ולא ישלם דاشתכח דקא מטי ליה הנאה מסהדותה, הויה ליה כמוון דמסהיד לנפשיה דלא מתקבלין מיניה. ולאו משום דחישין ליה בההוא סהדותא, אלא משום דלא מקרי עד כלל.
5	
6	
7	נוגע למפרע וኖגע בערער משפחה-
8	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד א
9	זה פסול עדי של זה, וזה פסול עדי של זה, דברי רב מאיר, וחכמים אמרים: אימתי - בזמן שבמיא עליהן ראה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היי כשרין - אין יכול לפוסלן.
10	
11	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
12	אמר רב אלעזר: בבא הוא ואחר לפוסלן. - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! - אמר רב אחא בריה דרב איקא: כגן שקרא עליו ערער. - ערער דמאי? אילימה ערער דגזרנותא - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! אלא: ערער דגэм משפחה. רב מאיר סבר: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממילא קפסיל. ורבנן סבריו: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.
13	
14	
15	כי אתה רב דימי אמר רב יוחנן: מחולקת בשתי כת' עד'ם, דברי מאיר סבר: צריך לברר, ורבנן סבר: אין צריך לברר. אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן. אמרו לפני רבביامي ורב אס"י: אין שם אלא כת אחת, מהו? - אין שם אלא כת אחת? והאמרת: אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן! - אלא: נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, מהו? - אמר להן: כבר העידו עד'ם הראשונים. איך אדמרי, אמר רב אש"י: כבר העידו עד'ם הראשונים.
16	
17	
18	
19	ריש-
20	ריש"י מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
21	אמשפחה קמסהדי - ולאו משום האי לחודיה מסהדי, הלך סהדותא אחרינא הוא, ולאו כנוגע בעדות דמי.
22	ריש"י מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
23	נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, לר' מאיר מהו, נהי דאין צריך לברר מכל מקום עכשו אין כאן עדות והויה ליה נוגע בעדות למפרע, או דילמא כי אסחד מיהא לאו נוגע בעדות הוה, דاكتי לא מצאו כת שנייה פסולה.
24	
25	כבר העידו הראשונים - (כת ראשונה) כשנמצא כת שנייה פסולה, כבר נתקבלה בנסיבות עדותן של אלו המעדין על הפסול, וудין לא היה נוגע בעדות, ומאחר שנתקבלה בהכשר נאמני לפוסל את הראשונים, לשנה אחרינא:
26	
27	כבר העידו העדים הראשונים, כת ראשונה שהעידו בעדותן של בעלי דין ומהימן, דכיון דשניה פסולה تو לא mpsoli קמאי, דהוה ליה נוגע בעדות, ולשון ראשון נראה, מדנקט בהאי לשנה כבר העידו.
28	
29	ספר אור זרוע חלק ד פסקין סנהדרין סימן ט
30	ולא איתברר לי היכא דהוה רגיל למייר האי בעל דין דהא יעד גזלן הוא קודם קודם זה המעשה או מהימן. מיד' דהוה את'ח שאמרה בשעת מעשה. היכא שנוגע בדבר דלא מהימן ואם היה מודה ובא קודם המעשה מהימן. ולא
31	
32	איתברר לי נמי אי מפסיל האי עד לשאר עדויות. הואיל ועייר אסחדותה דהא לצורכו הוה לא מיפסיל על פי אפי'

לשאר עדיות או דילמא בשאר עדיות שאינו נוגע בדבר מיפור על פיו. מיהו גבי שתי כתתי עדים דפרישית בסמור
משמע שלא מיפור אפילו לעדות אחרות:

- 3   ש"ת הרא"ש כלל ג סימן יג
- 4   וכל זמן שלא נסתלקו כל הוצאה בטללה. כההיא דירושלמי שהביא רב אלפס ז"ל בפ"ק דמכות כתוב כל נסוי לב'
5   בני אדם והעדים כשרים לזה ופסולים לזה רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר כשר. [אמר ר' אלעזר: מתניתין מס' ע'
6   לרבי יוחנן: מה שניט' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטללה אף ג' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן
7   בטללה, ומניין אפילו מאה ת"ל עדים. וכן יש תשובה בספר אבי העדרי שבימי ארץ ישראל מעשה באחד שחילק נסוי
8   במתרנת שכיב מרע לכמה בני אדם אחד בפניו עדים ושוב נמצא שהיו קרובים לא' ממקובל המתנה ובטל כל
9   המתנה מכח היירושלמי שהבאתי. ואני שאלתי דבר זה לרביבו מאיר ז"ל וכותב לי תשובה אבי העדרי מה שכתב
10   רבינו אפרים ובעל העיטור ז"ל והוסכים גם הוא שכל העדות בטללה. נאם הכותב אשר בן ה"ר יהיאל ז"ל.
- 11   ש"ת הריב"ש סימן קסח
- 12   ועוד יש לומר שאפי' היה נוגע בדבר כדייהם והוא פסול להיות עד או דין עד שישטלק מן הזכות ההוא כדאמרין
13   בפרק חזקת (מ"ג) ולסלוקו כי תרי מינויו ולידיינה מ"מ אין הוצאה בטללה בשבייל זה שהרי שלשה עדים היו בה ודי
14   עדות בשנים הנשאים. ואין לומר זהה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה כיון שאין פסולתו אלא מחמת
15   שהוא נוגע בעדות והוא כבעל דבר לא נצטרף עם האחרים כל כדישיבטל עדותן בצרופו מפני פסולתו. דבשלמא
16   אם היה קרוב או פסול מחמת פסול אחר היה אפשר לומר שיבטל עדותן בצרופו. וגם זה י"ל שכן שהוא עדות
17   בשטר הפסול חתום עצמו לאחר שנקשר השטר כמו"ש זה למפרשים ז"ל. אמנם כבעל דבר עצמו לא שייר למים
18   ביה לא עד ולא דין כיון שהוא בעל דין ולכך לא נצטרף עם האחרים. דהיינו נמי אמרין בפ"ק דמכות (וא"ו) גבי נמצא
19   אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה, דמתקין התחם בגمرا נרביע יציל הרוג יציל הווג יציל, ומתרכין
20   במקיימי דבר הכתוב מדבר, ככלומר באוטן שאפשר להיות עדים אם הם פסולים פסולין האחרים בצרופו אבל הבעל
21   דבר עצמו לא חל עליו שם עדות כלל כדישיצטרף עם האחרים ולפосלו בצרופו. ומטעם זה אמרו הראשונים ז"ל
22   דמשום היכי אמרין בפרק חזקת (מג) גבי תננו מהני דמנה סלוק שישטלקו שנים מחלקים ייעדו ולא
23   פסולין להו משום דברען תחלתו וטופה בכשרות. משום דקודם סלוקם כיוון דהו בעלי דבר לא שייר בהו עדות כלל
24   ולא מיקרי עדים פסולין וכי נסתלקו השתה הוא דהו עדים ותחלתו וטופה בכשרות הוא.
- 25   תוספות ר"ד מסכת Baba Batra דף מב עמוד ב
- 26   אף על גב דלאגי קרוב פלאי סהדותא אמרי' אף על גב דלאגי קרוב לא מהימניין לגביו רוחק מהימן לגביו דידי' דהוא
27   נוגע בעדות ומכוון להנאותו כי היכי לדידי' לא מהימניין לי' לחבירי נמי לא מהימני' דכל מי' דמסהיד להנאותו מכיוון
28
- 29   של' יקרא נוג' אלא כשמתקין להנאותו אבל בעבור קרובו גזירת מלך היא שלא נאמיןנו ואנו מאמיןין אותו על הרחו'
30   אבל כשמי' על עצמו ועל אחר כמו שלעצמיו אינו נאמן גם על האخر אינו נאמן שכ' מה שאמ' מפני שמתכוון
31   להנאותו ואין לנו מאמין אותו אף על הרחוק
- 32
- 33   פתיחי תשובה סימן לא'—לאור הש"ר נגד הראשונים ופוסקים בענין מדבר שקר תרחק-לאגי' עד פסול שראה עדות
34   ולענין לשtopic ולהנicho לישבעאמת- השוה קרוב, נוגע, ופסול רשות, ופסול דרבנן

	כפירת דברים בשבועה"פ ושבועה"ע-	1
2	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	2
3	הא דאקשין אלא ראשונה אמאי הא קיימת שנייה. קשיא לן דהא הרבה הכהר במנון שיש עליו עדים פטור איתובג, י"מ הא קיימת שנייה קמן בב"ד, ול' נראה דשאנו עדות מפקdon דגב' פקdon כיוון דעתידי דמי'תי כפירת מן הוא והזודה דבעל דין עדיפא לה דלא ליצטריך דין ודינה, אבל עדים ועדים מאין שנא אינהו מין, והוא דמקיש מינה לרבה בפרק שבועת הפקdon בדרך ק"ו פריך לה, ויל' דרך סוגיא לרבה היא, וכיוצא בה בקידושים (נ"א א) את וחמור הוא.	3
4	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	4
5	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקdon שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビנא דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבوع ממון ואף' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	5
6	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	6
7	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	7
8	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	8
9	ואיכא למידך אשמעtin מאין קא מקשה במתני' דשתי כתות ראשונה אמאי חיבת דהא קיימת שנייה ורבינה ל"ל لتרכזci הci, אלא אף' שתיהן ראויות להיעד תחביב דאפי' בכפירת דברים בעלמא משמע לקמן בפרק שבועת הפקdon שהן חיבין דהא הרבה הטעם הכהר במנון שיש עליו עדים פטור ואותבי' עליה מהר מתני' דהו שת' כת' עדים בשלמא שנייה תחביב דהא כפירה ראשונה אלא קיימת אמאי הא קיימת שנייה ופרקין לה אליבא דרבבה cdrビナ דאמר כשי קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות דמשמע דרבבה קשייא ולדידיה הוא דצרכין לפירוקיה דרבינה הא למאן דלית לה דרבבה דכופר במנון שיש עליו עדים חיב' אף' שתיהן ראויות להיעד בשעה שכפירה ראשונה אפי'לו ראשונה חיבת, ורבבה הא איתותב הטעם ולא ק"ל כתיה וא"כ הא' מקשה מאין קשייא ליה הכא ורבינה למה לי' לאוקמה בהci, והא ליתא דאן בכפירת עדים בעין בודאי כפירת ממון, דלא חיב' תורה אלא בזמן שבכפירתו מפסיד התבוע ממון ואף' בגיןם למן פטור אליבא דרבנן וק"ל כתיהו אבל כופר בפקdon בעת שיש עדים בפקdon חיב' משום דכתיב וכחש בעמינו ואמרי' וכחש ואפי' כל שהוא, וכי אקשי' עליה דרבבה מהא מתני' דשתי' כת' עדים מכ"ש אקשי' עליה דהשתआ אף' בפקdon דכתיב בה וכחש בעמינו אמר הרבה דכל שיש עדים פטור שבשבועת העדות לא כ"ש, והא דפרקין לה cdrビנא קושטא דמלטה קאמרין דההיא ע"כ בכ' הא גונא בלחויד היא לכ"ע, וכי איתותב הרבה הטעם מעיקר דבריו דאמר הכהר בפקdon שיש עליו עדים הוא דאיתותב הא בשבועת העדות בודאי אינו חיב' אלא כשיין שם עדים ממוקם אחר.	9
10	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	10
11	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	11
12	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	12
13	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	13
14	חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד א	14
15	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	15
16	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	16
17	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	17
18	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	18
19	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	19
20	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	20
21	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	21
22	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	22
23	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	23
24	הא קיימת שנייה אמר רבינה וכו'. וקשה דלקמן פ' שבועת הפקdon לא אצטיריך לאוקומה בנשותיהן גוססות אלא רבבה דאמר הכהר במלואה שיש עליו עדים פטור והא איתותב וחיב' אפי' בעין בודאי בכפירת דברים, ואייכא לפלאג' בין היכא דקיימי' עדים קמן ובין היכא דלייתנהו קמן. ונראה לי' דלא דמי' דבשבועת העדות לא חיב' תורה אלא היכא דהתבע נסוד על ידם הילך אינה נוהגת אלא בראים להיעד וכפירה בע"ד הילך כיוון דקיימת שנייה נמצאה שאינו מפסיד במה שלא העידו, אבל בשבועת הפקdon אינו תלוי בהפסד ממון אלא בשביל שנשבע לשקר הילך אפי'לו בכפירת דברים חיב'.	24
25	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	25
26	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	26
27	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	27
28	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	28
29	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	29
30	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	30
31	אבל כאן יש לדקדק עליו שהוא כתוב בתשובותיו לא תימא כפירה ולא כפירה על הכתיבה הוא חוזר אבל אי כפירה לאחר כתיבה מפקין בהיא אורכתא אלא לא דינין בהו כל עיקר כיוון שספר, וא"כ בכואן היאך מתח"בין העדים, אם בשחיב' מודה עדות ליה לי', اي בשאי חיב' מודה הא איבטילא לה ההיא אורכתא משעת כפירה ולמה יתחייב עדים, ולא מצין לאוקומה נמי בשספר מkeit' והודה במקצת דבאה נמי כתוב הרוב ז"ל באotta תשובה בדטללה לה הרשאה ואין לו להסבירו על מה שספר, ולא עוד אלא מה שהודה אין נתן לו מושם דאמר ליה הנטע או רוכטה זו כיוון שספרתי במקצתה בטללה ואפי'לו מה שהודיעתי אי' נוון לך דלאו בעל דברים דידי' את, ויל' אדם השביע על העדים קודם שייתבענו לבעל דין וכפרו ואח"כ תבעו והודה חיבין דעד כאן לא מספקא לנו בפ' הפקdon (ל"ז א') אלא	31
32	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	32
33	חידושי הרמב"ן מסכת שבועות דף לג עמוד א	33
34	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	34
35	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	35
36	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	36
37	תוספות הרא"ש מסכת שבועות דף לג עמוד א	37

בממון שיש עליו עדים דכפירתם הוא דהא קיימי הני, אבל במשבע עדים כל זמן שלא הודה הלה ח"בין
1
דעביד איניש דכפר.
2

עוד נראה לי דכי אמרין לא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ דליך עדים אבל איך עדים וראה אף על פי
3
שהלה כופר, א"נ לא ראה והלה טוען לא היו דברים מעולם, וכ"ש בממון שיש עליו שטר, כיוון שעל פי עדים יתחייב
4
באוטו ממון לא מבטלה ההיא אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אבל hicca
5
דליך עדים לא מציא לאשבועיה ולא לאשתעוו" דינה אחרינה בהדייה משום דאורכתיה פסילא דמיחזי כשיקרא,
6
היליך הכא משום הכא מיחזי סהדי דאי אותו ומסהדי אורכתיה שרירא וקיימה ומפיק ממונא, והשתא משום דכפירה
7
לא מציא לאפוקי ממונא ולא לאישתעוו" נמי דינא בהדייה כלל ומפסיד היליך מיחזי עדים, כנ"ל לפי דעת רבינו
8
הגadol ז"ל, וכן נראין דברי הרוב רבי משה ז"ל שאמר בשם הגאון ז"ל, ולילשנא كما דנהרדע מתוקמא מתני'
9
בפקdon ולא כפירה בעידנא דאורכיה וההיא שעתה יכול להקדיש הוה וקנין, וכי כפירה בתר הכא למורה הוא
10
דכפער ומיחזי עדים.
11

חידושי הרשב"א מסכת שבועות דף לג עמוד ב
12

ומיהו עוד יש לדקדק בעיקר שמוועתינו לפי מש"כ הרוב אלפסי בתשו', שהוא ז"ל כתב דהא דאמר' לא כתיבין
13
אורכתא אמתלטלי דכפירה לאו דוקא דכפירה קודם כתיבת האורכתא אלא כל דכפירה בין קודם כתיבתה בין לאחר
14
כתביה אורכתא בטילא ואי בטילא משעת כפירה ולא דינין בה כל עיקר, ולא עד אלא אפילו כפר במקצת והודה
15
במקצת אין משבעין אותו על מה שבודה אינו נזון לו מפני שיכול לומר מאחר שכפרתי בה
16
נתבטלה ההרשאה ולאו בעל דברים דידי את, ואם כן היכי משכחת פיתרי להר שמעטה דידן ולמה יתחייבו עדים
17
אלו בכפירתן, דהיכי דמי אישחיב מודה עדות ל"ל, ואף' אינו מודה אי מלאה בשטר ומקיים הוא ושטר ביד זה
18
אפי' כפרו אין ח"בין דכפירתם בעילמא היא, דה"ל כאילו הוי שתי כתבי עדים דכפירה הראשונה פטורה שהרי
19
מתקימת לו עדות בכת שנייה והכא נמי לא שנא דכפירתם בעילמא הוא הויל ושטרו ביד זה.
20

והרמב"ן ז"ל תירץ להעמיד דברי הרוב ז"ל דכי אמר' דלא כתיבין אורכתא אמתלטלי דכפירה ה"מ בדליך עדים
21
אבל איך עדים וראה אף על פי שהלה כופר א"נ לא ראה והלה טוען להד"מ וכ"ש בממון שיש עליו שטר כיוון שע"פ
22
עדים יתחייב באותו ממון כתיבין אורכתא משום דלא מיחזי כשיקרא דהא איך עדים דקושטא קאמר, אלו דברי
23
הרוב ז"ל, ולומר שיש להעמיד משנתינו באחד מכל הענינים הללו,
24

25

בעניין נוגע-
26

תלמוד בבלי מסכת נדה דף מט עמוד ב
27

מתני' כל הרاوي לדzon דיני נפשות - ראיו לדzon דיני ממונות, ויש שראיו לדzon דיני ממונות ואינו ראיו לדzon דיני נפשות.
28

תוספות מסכת נדה דף נ עמוד א
29

ורבי מאיר היא - וא"ת אמר קאמר לאותו סומה וליג מתניתין אסתמא דסנהדרין (דף לב). למא לאותו" אווב
30
ושונא דכשרין להיעיד ופסולין לדzon כדאמר בפרק זה בorer (שם כז:) לרבן דרבי יהודה ויל דלא פסיקה ליה שהרי
31
כל העולם כשרין א"נ מתניתין ע"כ לא מיתוקםא כרבנן דהא כתני כל הכלש לדzon כשר להיעיד והרי סומה בשתי
32
עינוי לרבן דכשר לדzon דהא לא מקשין ריבים לנגעים ואילו להיעיד פסול מאו ראה ואיפלו במא שראה קודם
33
נסתמא פסול להיעיד כדאמר ביש נוחלין (ב"ב קכח). היה יודע לו עדות קודם שנסתמא ונסתמא פסול וא"ת בפרק
34
חזקת הבתים (שם דף מג.) דפרק וליסלקו בי תרי מיניהם ולידינו הא בפ' יש נוחלין שהבאתי פסול תחלתו בפסול
35

1   osofo b'kashrotot v'i tima l'don chshar tefi v'hotan kol chshar l'don chshar l'hud v'il d'mtaniyin mi'ri b'lahava kol chshar l'don
2   lahava chshar l'hud ma shirah makan v'lahava.

3   Rambam halachot udot parak tuo halacha a

4   kol edot shetba hana'a la adam minha ainu mu'ad ba zeh ha'oz cmu'ad ul'atzmo, lefikr bni ha'ir shva me'urur le'urur
5   ul'hem b'merachz au b'rachov shel ur, ain achd m'bu'li ha'ir mu'ad b'dbar ze v'la d'na ad shislik azmo b'k'ni g'mor v'achr
6   cr' yud id'in.

7   Rambam halachot tu'un v'netun parak yib halacha b

8   habia udim shahia dr' b'chazar zo shalsh shanim ao shshchora shalsh shanim harri zo chazka, tu'un b'ul hachzar amar shma la a b
9   shkan ba b'iom v'belila ao shma alu shshchoro lahem ala shkanu ba b'iom v'belila harri zo tu'una, omrimim lmachzik ao tbia
10   udim shshnim alu g'morot b'iom v'belila ao h'stolak, apilo ba'ou udim v'omro lo shshchor v'ano drano ba b'iom v'belila
11   utu'n b'ul hachzar amar yibao udim shdrro ba b'iom v'belila, zrichin alu shshchoron la'hav'a raya shdrro ba tamid, zeh
12   h'daber talui b'hon v'ain talui b'te'una m'machzik c'di shi'ido lo. +/h'shatgat ha'reab"d/ apilo ba'ou udim v'co' ud c'di shi'ido lo.
13   a'v v'netnenu lo shshchor uc'la'.

14   id ram'a m'sacta b'ba' batra d'f mag umod a

15   v'shamayin n'mi d'shotfin la matz' la'as'ho'ei la haddi' ala b'midi d'mstak' minha v'ko'no mido v'k'b'il ulia achroiot datia
16   m'mchmatia v'la k'b'il ulia achroiot datia m'ulma. v'dok'a ha'ic'a d'ho'ia tchilatu v'sofu b'kashrot. c'gan d'zvona t'ro'ya
17   la'ho'ia mid'um m'ani'sh m'ulma v'nafek m'urur ul'yo'ia d'ha'oz mid'um d'did'ya ha'oa, d'la li'zil ha'i shotf v'l'she'it li'ha
18   l'shotp'ha d'ha'oi mid'um d'ha'oi m'ocer ho'ia d'ho'ra li'ha nu'gu b'udotno. ala ha'ic'a d'mstak' minha ho'ia tchilatu v'sofu
19   b'kashrot, d'ha' m'ui'kra b'sh'ut y'dua ci atidua' li'ha ha'i s'hadot'at li'ha nu'gu b'udotno. al'ek' ha'ic'a z'kot'at bag'ha k'el d'ac'mi
20   b'rashot m'ocer ho'ia ka'i, v'ha'sta'a n'mi b'sh'ut ha'g'da ci'on d'astolak minha la'o nu'gu b'udotno ha', h'lek' ho'ia li'ha tchilatu
21   v'sofu b'kashrot v'asher.

22   av'el ha'ic'a d'ho'ia tchilatu b'psilot, c'gan dati' la'as'ho'ei li'ha l'shotp'ha d'mazben z'vona d'ci z'vona shotp'ha l'tro'ya
23   z'vona, v'ash'tach d'b'sh'ut y'dua b'psilot ho'af ul'g'b d'sofu b'kashrot psol cd'mib'r parak yish no'chlin (l'k'mon d'f
24   k'c'h u'a) gab' p'sol k'ro'bi'. v'psol nu'gu b'udotno n'mi cp'sol k'ro'bi' d'mi, dik'yl adam k'ro'v ac'zel az'mo. v'el shkan
25   d'hatam s'htama k'amrin un d'shat'ha tchilatu v'sofu b'kashrot, v'mshmu d'ha'ci d'nia b'k'la'ha an'pi d'psol' udot. t'du
26   d'ha' tuma d'milata m'shom d'be'uni ud' o'rea ao y'du am la y'gid sh'ya'ao r'ao' le'udot b'ni b'sh'ut y'dua v'r'aya b'ni
27   b'sh'ut ha'g'da. ha'i tuma'ci ha'ic'i d'sh'ir b'shar p'solli ha'ci n'mi sh'ir b'psol nu'gu b'udotno. v'r'aya b'rora m'ha'ia
28   dag'as'in parak ha'is m'kd'sh (k'ydoshin d'f m'g u'a) gab' ha'z'lon sh'loch'ha ha'z'lon ha'z'lon ud' i'mri la
29   v'di'k'yon u'la mai' k'sbar, ai k'sbar ha'mlo'ah at' ch'bi'ru b'udim cr'ir le'pr'ru b'udim, v'mig' o'c'li l'mi'mar
30   pr'una'ha amr' la'ho pr'ru. al'la'l u'olom ka' sbar ha'mlo'ah at' ch'bi'ru b'udim ai' cr'ir le'pr'ru b'udim, v'mig' o'c'li l'mi'mar
31   ah'daria' l'lo'ha ic'lin l'mi'mar pr'una'ha m'lo'ah. v'os'kena v'ha'sta'a d'tek'un rab'ban sh'but ha'sot, m'shatb'ui ha'ni ud' i'mar d'ha'ib'na
32   li'ha v'm'shatb'u m'lo'ah d'la' sh'kel v'pr'ru li'ha l'lo'ha m'lo'ah. d's'm d'ci'on d'tek'un rab'ban sh'but ha'sot a'ye'ker li'ha m'lo'ah
33   d'ha' ai amri ah'drina' l'lo'ha m'ch'ib'i la'shatb'ui li'ha sh'but ha'sot, ci' amri pr'una'ha m'lo'ah nu'gu b'udotno ni'ha
34   dk'a p'sari n'psi'ha m'shatb'ui ha'sot v'amtol ha'ci la' m'ha'mon. ai' s'd' d'gab'i psol' a'nu'gu b'udotno ci' ha' s'ofu
35   b'kashrot af' ul'g'b d'tchilatu b'psilot n'mi ch'sr, ha'ca ci'on d'shatb'ui li'ha l'lo'ha a'ip'ru la'ho m'ni'ha l'g'mar v'mash'ta
36   ls'hado li'ha l'mif'tria'ha m'lo'ah d'la' nu'gu b'udotno ni'ha. al'la' la'o s'm d'ci'on d'tchilatu b'psilot af' ul'g'b d'sofon
37   b'kashrot psol'li. t'du n'mi d'ha' ci' mak'sin' ul'ha m'tani'at d'vni' ha'ir sh'ngav' s'far torah sh'la'ha d'tni' ul'ha ain d'ni'

בדיני אותה העיר ואין מביאין ראה מאנסי אותה העיר. וכך מקשין מינה עליה דsharp;אלא אמר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולידון להו. ומדלא קא מקשין עליה מדקתי אין מביאין ראה מאנסי אותה העיר ליסלקו נפשיהם בתרי מניינו ולסחדו. ש"מ דגביע עדים מוד' שמואל דכי הויא תחולתו בפסולות אף על גב דספונ' בכשרות פסולין. Да' לא תימא הци אדוקשי ליה דינין דלא איר' בהו שמואל, מעדים דאי'ר' בהו שמואל הויא עדיף ליה לאקשווי. אלא משום דגביע עדים מוד' שמואל תחולתו ווסף' בכשרות בעין, והכא גבי בני העיר שנגנבו ספר תורה שלחן כיוון דבעין סחד' דמסהדי דהאי גברא גנבה הוי לא תחולתו בפסולות. דההיא שעתה דאיתידע ליה לסתה דהאי גברא גנבה אכת' לא איסתלק מינה והוא אית' ליה חולקא בגואה, ואף על גב דאסתלק מינה בתר הци והוא ליה סופו בכשרות פסול.

ר"י מגא"ש, ב"ב מב: ד"ה וمعدין –

אי קשיא לך ההייא דאמرين כל שתחלתו בפסולות ווסף' בכשרות פסול, כי אמרין תחולתו בפסולות וא"ג דספונ' בכשרות פסול היכא דהאי פסולות אתיא מחמת קרבנות או פסולות גזלן ומאי דדמי ליה פסולות בגופיה דסחדא. אבל היכא דלית ביה בסחדא פסולות לא מחמת קרבנות ולא מחמת גזלנות אלא מחמת דקה מטוי ליה הנהא מסהדותיה הויא דלא מקבלין ליה לסתה דתיה כי מדחיא לה ההוא מניה מקבלין משום דמאן דטוי ליה הנהא מסהדותיה לאו בר עדות ניהו בההיא מילטה כל דהא ודאי לא מסהדי איניש לנפשיה וליכא עלייה שם עד כלל, דהא על פי שניים יקום דבר אמר רחמנא אלמא איניש לגבי נפשיה ליכא עלייה שם עד כלל כי היכי דתהי תחולתו בפסולות. והשתא דסליק נפשיה הוה עיקר העדות תחולתו ווסף' בכשרות מיקרי אבל לגבי פיסול קרבנות או גזלנות כיוון דגופא אחרינה הוא דלא חז' לאסホדי עד פסול מיקרי הלך א"ג דמידח' ההיא קרבנות או ההוא גזלנות תחולתו בפסולות הוי ולא הוי כלום סהדותיה.

[מענן שהdagish רק פסול תחולתו בפסולות, ואילו בגמרא יש ניסוח כפול: גם דרישת תחולתו בכשרות כתנאי להכשר העדות...ומודוייך ולשיטתו הוה.]

תלמוד בבלי מסכת Baba Batra דף מה עמוד א

אי דאית ליה ארעה אחראית, עלייה דידייה הדר! אי דלית ליה ארעה אחראית, מאי נפקא ליה מינה? לעולם דלית ליה ארעה אחראית, דאמר: לא ניחא דליהו לוה רשות ולא ישלם. סוף סוף לגבי איזך נמי לוה רשות ולא ישלם הווא! דאמר: להכى צבini לך שלא באחריות.

ר"י מגא"ש, ב"ב מה. ד"ה ולא –

לא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם. יש כן לשאול היכי חיישין ליה בעדות שקר כי היכי דלא להו לוה רשות ולא ישלם. והוא רשות דעד שקר טפי חמיר ואלים מרשות דליהו רשות ולא ישלם? ולא עוד אלא דהא אשכחן דקראייה רחמנא לעד שקר רשות דכתיב והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, דהא אוקימנא בעדים זוממין הכתוב מדבר. דאמר עולא מנין לעדים זוממין מן התורה דכתיב והצדיקו את הצדיק וכו'. וכיון דקראייה רחמנא לעד שקר רשות היכי חיישין ליה דקה מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להו רשות ולא ישלם?

וא"ת דהא דלא מקבלין סהדותיה לאו משום דח"ש' ליה דמכין לאסホדי עדות שקר הו, אלא משום דח"ש' דילמא מינטא דעתיה בסהדותה, הא ליכא לומר היכי דכי חיישין למינטא דעתיה ה"מ לגבי דינא שהוא דבר תלוי בראיית לב דaicא למימר דלא חז' זכותא למאן דסני וחובה למאן דרכיהם ליה. אבל לגבי סחד' כיוון דהוא דבר התלו' בראיית העין מא' מינטא דעתא איכא. הילך ליכא למימר הци.

ויש להסביר בשאלת זו דהא דאמرين דלא ניחא ליה דליהו לוה רשות ולא ישלם לא לצאת ידי' שמי' הוא דלא ניחא ליה בהכى. دائ' משום ידי' שמי', כיוון דלית ליה מיד' מא' אית' ליה למעבד. הוה ליה אנו' ואנו' רחמנא פטריה.

1	אלא האי דלא נicha ליה בהכי יצאת ידי הבריות הוא, דכיון דחזי ליה דלוה ולא ישלם קרו ליה רשע, משו"ה חישין שמא מסהיד עדות שקר כי היכי דלא להוי גבייהו לוה רשע ולא ישלם. ולא איכפת ליה ברשע דעד שקר דהא לא ידעין אינשי אי אסחד עדות שקר או לא.
2	
3	
4	אי נמי יש להסביר דהא דלא מקבלין סהדותה לאו משום דחישין עדות שקר הוא, אלא משום דכיון שלא נicha ליה למחיי לוה רשע ולא ישלם דاشתכח דקא מטי ליה הנאה מסהדותה, הויה ליה כמוון דמסהיד לנפשיה דלא מתקבלין מיניה. ולאו משום דחישין ליה בההוא סהדותא, אלא משום דלא מקרי עד כלל.
5	
6	
7	נוגע למפרע וኖגע בערער משפחה-
8	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד א
9	זה פסול עדי של זה, וזה פסול עדי של זה, דברי רב מאיר, וחכמים אמרים: אימתי - בזמן שבמיא עליהן ראה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היי כשרין - אין יכול לפוסלן.
10	
11	תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
12	אמר רב אלעזר: בבא הוא ואחר לפוסלן. - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! - אמר רב אחא בריה דרב איקא: כגן שקרא עליו ערער. - ערער דמאי? אילימה ערער דגזרנותא - כל כמהינה? נוגע בעדותו הוא! אלא: ערער דגэм משפחה. רב מאיר סבר: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממילא קפסיל. ורבנן סבריו: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.
13	
14	
15	כי אתה רב דימי אמר רב יוחנן: מחולקת בשתי כת' עד'ם, דברי מאיר סבר: צריך לברר, ורבנן סבר: אין צריך לברר. אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן. אמרו לפני רבביامي ורב אס"י: אין שם אלא כת אחת, מהו? - אין שם אלא כת אחת? והאמרת: אבל בכט אחת - דברי הכל אין יכול לפוסלן! - אלא: נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, מהו? - אמר להן: כבר העידו עד'ם הראשונים. איך אדמרי, אמר רב אש"י: כבר העידו עד'ם הראשונים.
16	
17	
18	
19	ריש-
20	ריש"י מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
21	ampionship קמסהדי - ולאו משום האי לחודיה מסהדי, הלך סהדותא אחרינא הוא, ולאו כנוגע בעדות דמי.
22	ריש"י מסכת סנהדרין דף כג עמוד ב
23	נמצאת כת שנייה קרובין או פסולין, לר' מאיר מהו, נהי דאין צריך לברר מכל מקום עכשו אין כאן עדות והויה ליה נוגע בעדות למפרע, או דילמא כי אסחד מיהא לאו נוגע בעדות הוה, דاكتי לא מצאו כת שנייה פסולה.
24	
25	כבר העידו הראשונים - (כת ראשונה) כשנמצא כת שנייה פסולה, כבר נתקבלה בנסיבות עדותן של אלו המעדין על הפסול, וудין לא היה נוגע בעדות, ומאחר שנתקבלה בהכשר נאמני לפוסל את הראשונים, לשנה אחרינא:
26	
27	כבר העידו העדים הראשונים, כת ראשונה שהעידו בעדותן של בעלי דין ומהימני, דכיון דשניה פסולה تو לא mpsoli קמא, דהוה ליה נוגע בעדות, ולשון ראשון נראה, מדנקט בהאי לשנה כבר העידו.
28	
29	ספר אור זרוע חלק ד פסקין סנהדרין סימן ט
30	ולא איתברר לי היכא דהוה רגיל למייר האי בעל דין דהא יעד גזלן הוא קודם קודם זה המעשה או מהימן. מיד' דהוה את'ח שאמרה בשעת מעשה. היכא שנוגע בדבר דלא מהימן ואם היה מודה ובא קודם המעשה מהימן. ולא
31	
32	איתברר לי נמי אי מפסיל האי עד לשאר עדויות. הואיל ועייר אסחדותה דהא לזכרו הוה לא מיפסיל על פי אפי'

לשאר עדיות או דילמא בשאר עדיות שאינו נוגע בדבר מיפור על פיו. מיהו גבי שתי כתתי עדים דפרישית בסמור
משמע שלא מיפור אפילו לעדות אחרת:

3 ש"ת הרא"ש כלל ג סימן יג

4 וכל זמן שלא נסתלקו כל הוצאה בטללה. כההיא דירושלמי שהביא רב אלפס ז"ל בפ"ק דמכות כתוב כל נסוי לב'
5 בני אדם והעדים כשרים לזה ופסולים לזה רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר כשר. [אמר ר' אלעזר: מתניתין מס' ע'
6 לרבי יוחנן: מה שניט' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן בטללה אף ג' נמצא אחד מהם קרוב או פסול עדותן
7 בטללה, ומניין אפילו מאה ת"ל עדים. וכן יש תשובה בספר אבי העדרי שבימי ארץ ישראל מעשה באחד שחילק נסוי
8 בתנתן שכיב מרע לכמה בני אדם אחד בפניו עדים ושוב נמצא שהיו קרובים לא' ממקובל המתנה ובטל כל
9 המתנה מכח היירושלמי שהבאתי. ואני שאלתי דבר זה לרביינו מאיר ז"ל וכותב לי תשובה אבי העדרי מה שכתב
10 רבינו אפרים ובעל העיטור ז"ל והוסכים גם הוא שכל העדות בטללה. נאם הכותב אשר בן הר' ייחיאל ז"ל.

11 ש"ת הריב"ש סימן קסח

12 ועוד יש לומר שאפי' היה נוגע בדבר דבריהם והוא פסול להיות עד או דין עד שישטלק מן הזכות ההוא כדאמרין
13 בפרק חזקת (מ"ג) ולסלוקו כי תרי מיניהם ולידיינה מ"מ אין הוצאה בטללה בשבייל זה שהרי שלשה עדים היו בה ודי
14 עדות בשנים הנשאים. ואין לומר זהה נמצא אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה דכיון שאין פסולתו אלא מחמת
15 שהוא נוגע בעדות והוי כבעל דבר לא נצטרף עם האחרים כלל כדי שיבטל עדותן בצרופו. דבשלמא
16 אם היה קרוב או פסול מחמת פסול אחר היה אפשר לומר שיבטל עדותן בצרופו. וגם זה י"ל שכן שהוא עדות
17 בשטר הפסול חתום עצמו לאחר שנקשר השטר כמו"ש זה למפרשים ז"ל. אמנם בבעל דבר עצמו לא שייר למים
18 ביה לא עד ולא דין כיון שהוא בעל דין ולכך לא נצטרף עם האחרים. דהיינו נמי אמרין בפ"ק דמכות (וא"ו) גבי נמצא
19 אחד מהן קרוב או פסול עדותן בטללה, דמתקין התרם ונרב מאנין רבע יציל הרוג יציל הווג יציל, ומתרכין
20 במקי"מי דבר הכתוב מדבר, ככלומר באוטן שאפשר להיות עדים אם הם פסולים פסולין האחרים בצרופו אבל הבעל
21 דבר עצמו לא חל עליו שם עדות כלל כדי שיצטרף עם האחרים ולפосלו בצרופו. ומטעם זה אמרו הראשונים ז"ל
22 דמשום הци אמרין בפרק חזקת (מג) גבי תננו מנה לבני עיר דמנה סלוק שישטלק שנים מחלקים ייעדו ולא
23 פסליין להו משום דברינו תhalbתו ווסף בנסיבות. משום דקודם סלוקם כיון דהו בעלי דבר לא שייר בהו עדות כלל
24 ולא מיקרי עדים פסולין וכי נסתלקו השთא הוא דהו עדים ותhalbתן ווסף בנסיבות הוא.

25 תוספות ר"ד מסכת Baba Batra דף מב עמוד ב

26 אף על גב דלאגי קרוב פלאי סהדותא אמרי' אף על גב דלאגי קרוב לא מהימניין לגביו רוחק מהימן לגביו דידי' דהוא
27 נוגע בעדות ומכוון להנאותו כי היכי לדידי' לא מהימניין לי' לחבירי נמי לא מהימני' דכל מי' דמסהיד להנאותו מכיוון

28
29 של' יקרה נוג' אלא כשמתוכין להנאותו אבל בעבור קרובו גזירת מלך היא שלא נאמינו וננו מאמינים אותו על הרחו'
30 אבל כשמי' על עצמו ועל אחר כמו שלעצמם אינם נאמן גם על האخر אינו נאמן שכ' מה שאמ' מפני שמתוכין
31 להנאותו ואין אנו מאמינים אותו אף על הרחוק

32
33 פתחי תשובה סימן לא'—לאור הש"ר נגד הראשונים ופוסקים בענין מדבר שקר תרחק-לגביו עד פסול שראה עדות
34 ולענין לשtopic ולהנicho לישבעאמת- השוה קרוב, נוגע, ופסול רשות, ופסול דרבנן